Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2025)0129

Έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Ιουνίου 2025 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου (2024/2078(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και ιδίως το άρθρο 2, το άρθρο 3 παράγραφος 1, το άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 4 παράγραφος 3 καθώς και τα άρθρα 5, 6, 7, 11, 19 και 49,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ιδίως τα άρθρα της που αφορούν τον σεβασμό, την προστασία και την προαγωγή της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση, μεταξύ άλλων τα άρθρα 70, 258, 259, 260, 263, 265 και 267,

– έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο Χάρτης»),

– έχοντας υπόψη την νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2024, με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου — Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2024)0800), και το παράρτημά της το οποίο περιλαμβάνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ (COM(2024)0690), και τα συνοδευτικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (δέσμη μέτρων για τη διεύρυνση),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητος για

την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης[1] («κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου»),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων[2] (κανονισμός περί κοινών διατάξεων),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης[3] (δημοσιονομικός κανονισμός) και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 3,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Προγράμματος «Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1381/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 390/2014 του Συμβουλίου[4],

– έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

– έχοντας υπόψη τις πράξεις των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ICCPR), τη Διεθνή Σύμβαση για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων (CERD), τη Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW) και τη σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (CRPD), τη διακήρυξη για τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές, θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες και τις συστάσεις του φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών

---

1 ΕΕ L 433 της 22.12.2020, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

2 ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

3 ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

4 ΕΕ L 156 της 5.5.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

για θέματα μειονοτήτων, και τις συστάσεις και εκθέσεις της καθολικής περιοδικής εξέτασης των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τη νομολογία των οργάνων παρακολούθησης της εφαρμογής των Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών και τις ειδικές διαδικασίες του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

– έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων, καθώς και τις συμβάσεις, τις συστάσεις, τα ψηφίσματα, τις γνωμοδοτήσεις και τις εκθέσεις της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, της Επιτροπής Υπουργών, του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, της Συντονιστικής Επιτροπής για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της ποικιλομορφίας και της ένταξης, της Επιτροπής της Βενετίας και άλλων οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,

– έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες και τη σύμβαση-πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης,

– έχοντας υπόψη το μνημόνιο συνεννόησης μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 23ης Μαΐου 2007, καθώς και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2025-2026,

– έχοντας υπόψη την αιτιολογημένη πρόταση της Επιτροπής για απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2017, όσον αφορά τη διαπίστωση της ύπαρξης σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης του κράτους δικαίου από τη Δημοκρατία της Πολωνίας (COM(2017)0835), σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2016 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα[1],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Φεβρουαρίου 2018 σχετικά με την προστασία των μειονοτήτων και την απαγόρευση των διακρίσεων σε βάρος τους στα κράτη μέλη της ΕΕ[2],

---

1 ΕΕ C 215 της 19.6.2018, σ. 162.
2 ΕΕ C 463 της 21.12.2018, σ. 21.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 1ης Μαρτίου 2018 σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής να ενεργοποιήσει το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ όσον αφορά την κατάσταση στην Πολωνία[1],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Απριλίου 2018 σχετικά με την ανάγκη δημιουργίας ενός μέσου για τις ευρωπαϊκές αξίες που θα στηρίζει τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών που προάγουν τις θεμελιώδεις αξίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο[2],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Σεπτεμβρίου 2018 σχετικά με πρόταση να κληθεί το Συμβούλιο να διαπιστώσει, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση[3],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα για τις μειονότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 14ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την ανάγκη ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού για την προστασία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα[6],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων κατά της COVID-19 στη δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe»[8],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Ιουνίου 2021 σχετικά με την κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 περί αιρεσιμότητος[9],

---

1 ΕΕ C 129 της 5.4.2019, σ. 13.
2 ΕΕ C 390 της 18.11.2019, σ. 117.
3 ΕΕ C 433 της 23.12.2019, σ. 66.
4 ΕΕ C 363 της 28.10.2020, σ. 13.
5 ΕΕ C 363 της 28.10.2020, σ. 45.
6 ΕΕ C 395 της 29.9.2021, σ. 2.
7 ΕΕ C 415 της 13.10.2021, σ. 36.
8 ΕΕ C 445 της 29.10.2021, σ. 70.
9 ΕΕ C 67 της 8.2.2022, σ. 86.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Ιουνίου 2021 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2020 για το κράτος δικαίου[1] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Ιουλίου 2021 σχετικά με τη δημιουργία κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης[2] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα της 16ης Σεπτεμβρίου 2021 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τον χαρακτηρισμό της έμφυλης βίας ως νέου τομέα εγκληματικότητας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του άρθρου 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ[3] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Νοεμβρίου 2021 σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατίας και της ελευθερίας και πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ: η αθέμιτη χρήση αγωγών αστικού και ποινικού δικαίου για τη φίμωση δημοσιογράφων, ΜΚΟ και της κοινωνίας των πολιτών[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με την αξιολόγηση των προληπτικών μέτρων για την αποφυγή της διαφθοράς, των παράτυπων δαπανών και της κατάχρησης των ενωσιακών και εθνικών κονδυλίων όσον αφορά τα ταμεία έκτακτης ανάγκης και τους τομείς δαπανών που αφορούν τη διαχείριση κρίσεων[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Μαρτίου 2022 σχετικά με τη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη[6],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Μαρτίου 2022 σχετικά με το κράτος δικαίου και τις συνέπειες των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Μαΐου 2022 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2021 για το κράτος δικαίου[8],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Ιουνίου 2022 σχετικά με το κράτος δικαίου και την πιθανή έγκριση του πολωνικού εθνικού σχεδίου ανάκαμψης (RRF)[9],

---

1 ΕΕ C 81 της 18.2.2022, σ. 27.
2 ΕΕ C 99 της 1.3.2022, σ. 146.
3 ΕΕ C 117 της 11.3.2022, σ. 88.
4 ΕΕ C 205 της 20.5.2022, σ. 2.
5 ΕΕ C 251 της 30.6.2022, σ. 48.
6 ΕΕ C 347 της 9.9.2022, σ. 2.
7 ΕΕ C 347 της 9.9.2022, σ. 168.
8 ΕΕ C 479 της 16.12.2022, σ. 18.
9 ΕΕ C 493 της 27.12.2022, σ. 108.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Σεπτεμβρίου 2022 σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2020 και το 2021[1] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Σεπτεμβρίου 2022 σχετικά με την πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου με την οποία διαπιστώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση[2] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Οκτωβρίου 2022 σχετικά με το κράτος δικαίου στη Μάλτα, πέντε χρόνια μετά τη δολοφονία της Daphne Caruana Galizia[3] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την αύξηση των εγκλημάτων μίσους κατά ΛΟΑΤΚΙ ατόμων σε όλη την Ευρώπη μέσα από το πρίσμα της πρόσφατης ομοφοβικής δολοφονίας στη Σλοβακία[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με τη φυλετική δικαιοσύνη, την απαγόρευση των διακρίσεων και την καταπολέμηση του ρατσισμού στην ΕΕ[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ουγγαρίας με τους προβλεπόμενους στον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όρους του κράτους δικαίου και την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας[6],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 30ής Μαρτίου 2023 σχετικά με την έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου – η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Απριλίου 2023 σχετικά με τις θεσμικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης[8],

---

1 ΕΕ C 125 της 5.4.2023, σ. 80.
2 ΕΕ C 125 της 5.4.2023, σ. 463.
3 ΕΕ C 149 της 28.4.2023, σ. 15.
4 ΕΕ C 149 της 28.4.2023, σ. 22.
5 ΕΕ C 161 της 5.5.2023, σ. 10.
6 ΕΕ C 167 της 11.5.2023, σ. 74.
7 ΕΕ C 341 της 27.9.2023, σ. 2.
8 ΕΕ C, C/2023/442, 1.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 28ης Φεβρουαρίου 2024 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2023 για το κράτος δικαίου[1],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 29ης Φεβρουαρίου 2024 σχετικά με την εμβάθυνση της ολοκλήρωσης της ΕΕ ενόψει της μελλοντικής διεύρυνσης[2] ,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 1ης Ιουνίου 2023 σχετικά με τις παραβιάσεις του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ουγγαρία και τη δέσμευση ενωσιακών κονδυλίων[3] ,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Εξεταστικής Επιτροπής για τη διερεύνηση της χρήσης του λογισμικού Pegasus και αντίστοιχου κατασκοπευτικού λογισμικού παρακολούθησης (PEGA) και τη σύστασή του, της 15ης Ιουνίου 2023, προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με τη διερεύνηση εικαζόμενων παραβάσεων και περιστατικών κακοδιοίκησης κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης σε σχέση με τη χρήση του λογισμικού Pegasus και αντίστοιχου κατασκοπευτικού λογισμικού παρακολούθησης[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Ιουλίου 2023 σχετικά με τον εκλογικό νόμο, την ερευνητική επιτροπή και το κράτος δικαίου στην Πολωνία[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Οκτωβρίου 2023 σχετικά με το κράτος δικαίου στη Μάλτα: η συμπλήρωση 6 ετών από τη δολοφονία της Daphne Caruana Galizia και η ανάγκη προστασίας των δημοσιογράφων[6],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 2023, με τίτλο «Το μίσος δεν έχει θέση εδώ: η Ευρώπη ενωμένη ενάντια στο μίσος» (JOIN(2023)0051),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση – ετήσια έκθεση 2022 και 2023[7],

---

1 ΕΕ C, C/2024/6743, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
2 ΕΕ C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
3 ΕΕ C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.
4 ΕΕ C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
5 ΕΕ C, C/2024/3995, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
6 ΕΕ C, C/2024/2656, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.
7 ΕΕ C, C/2024/5739, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την επέκταση του καταλόγου των εγκλημάτων της ΕΕ ώστε να περιλαμβάνει τη ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους[1],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Απριλίου 2024 σχετικά με τις εν εξελίξει ακροάσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ σχετικά με την Ουγγαρία για την ενίσχυση του κράτους δικαίου και τις σχετικές δημοσιονομικές επιπτώσεις[2],

– έχοντας υπόψη την περάτωση της διαδικασίας του άρθρου 7 ΣΕΕ για την Πολωνία, όπως ανακοινώθηκε από την Επιτροπή στις 29 Μαΐου 2024, σε συνέχεια των μέτρων που έλαβε η Πολωνία για την αποκατάσταση της συμμόρφωσής της με τα ενωσιακά πρότυπα για το κράτος δικαίου,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα 2262 (2019) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 24ης Ιανουαρίου 2019, σχετικά με την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες,

– έχοντας υπόψη τις συστάσεις και τις εκθέσεις του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Ύπατου Αρμοστή για τις Εθνικές Μειονότητες, του Εκπροσώπου για την Ελευθερία των Μέσων Ενημέρωσης και άλλων οργάνων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του ΟΑΣΕ για τον εκδημοκρατισμό, την οικοδόμηση θεσμών και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και την ετήσια έκθεση του ΟΑΣΕ για τα εγκλήματα μίσους, στο πλαίσιο της οποίας τα συμμετέχοντα κράτη δεσμεύθηκαν να θεσπίσουν νομοθεσία που προβλέπει κυρώσεις με γνώμονα τη σοβαρότητα των εγκλημάτων μίσους, να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση του περιορισμένου αριθμού καταγγελιών και να εισαγάγουν ή να αναπτύξουν περαιτέρω δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για υπαλλήλους των αρχών επιβολής του νόμου και των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών με σκοπό την πρόληψη, τη διερεύνηση και τη δίωξη των εγκλημάτων μίσους,

– έχοντας υπόψη τις ειδικές εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με την επιβολή του δικαίου της ΕΕ (28/2024), της 22ας Φεβρουαρίου 2024 σχετικά με το κράτος δικαίου στην ΕΕ (03/2024), και της 10ης Ιανουαρίου 2022 σχετικά με την ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια (01/2022), και την επισκόπηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2024, όσον αφορά τις εκθέσεις της Επιτροπής σχετικά με το κράτος δικαίου (02/2024), καθώς και τις αντίστοιχες συστάσεις τους,

---

1 ΕΕ C, C/2024/5733, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.

2 Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2024)0367.

– έχοντας υπόψη τις πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2024-2029), τις οποίες παρουσίασε ενώπιον του Κοινοβουλίου η Ursula von der Leyen, ως υποψήφια Πρόεδρος της Επιτροπής, στις 18 Ιουλίου 2024,

– έχοντας υπόψη τις έρευνες που διεξήγαγε το Ευρωβαρόμετρο το 2024 για τη διαφθορά, οι οποίες καταδεικνύουν ότι η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρή πηγή ανησυχίας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην ΕΕ,

– έχοντας υπόψη τις εκθέσεις ανατροφοδότησης, τους απολογισμούς αποστολών, τις ερωτήσεις με αίτημα γραπτής απάντησης και τις ληφθείσες απαντήσεις της Ομάδας Παρακολούθησης της Δημοκρατίας, του Κράτους Δικαίου και των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (DRFMG)[1],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A10-0100/2025),

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ένωση βασίζεται στις κοινές αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, ήτοι στον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ισότητα, το κράτος δικαίου και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες – αξίες που είναι κοινές στα κράτη μέλη της ΕΕ και αντικατοπτρίζονται στον Χάρτη και ενσωματώνονται στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Χάρτης είναι μέρος του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αμοιβαία ενισχυόμενες αξίες, η υπονόμευση των οποίων αποτελεί συστημική απειλή για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες όλων όσοι διαμένουν στην ΕΕ·

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το άρθρο 49 ΣΕΕ, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα κάθε ευρωπαϊκού κράτους να ζητήσει να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτει ότι η Ένωση απαρτίζεται από κράτη που δεσμεύονται ελεύθερα και οικειοθελώς να τηρούν τις διαλαμβανόμενες στο άρθρο 2 ΣΕΕ κοινές αξίες, σέβονται τις αξίες αυτές και αναλαμβάνουν να τις προάγουν· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, το ενωσιακό δίκαιο στηρίζεται στη θεμελιώδη

---

[1] Για όλες τις δραστηριότητες παρακολούθησης της DRFMG, βλ.: https://www.europarl.europa.eu/committees/el/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662.

παραδοχή ότι κάθε κράτος μέλος συμμερίζεται τις εν λόγω αξίες με όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη και αναγνωρίζει ότι και αυτά τις αποδέχονται, όπως το ίδιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραδοχή αυτή συνεπάγεται και δικαιολογεί την ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών ως προς την αναγνώριση των εν λόγω αξιών και, επομένως, ως προς την τήρηση του ενωσιακού δικαίου που υλοποιεί τις αξίες αυτές[1,2]· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι αποτρέπεται οποιαδήποτε οπισθοδρόμηση στην προστασία των αξιών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ), η νομική κοινότητα, οι ενώσεις, τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και τα κινήματα βάσης παραμένουν ακρογωνιαίος λίθος του κράτους δικαίου καθώς προωθούν τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φορείς αυτοί διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της ελευθερίας της έκφρασης και άλλων συνταγματικών αξιών, συχνά υπό αυξανόμενους πολιτικούς και νομικούς περιορισμούς·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ επιβάλλει στην Ένωση και στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αλληλοϋποστηρίζονται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες με πλήρη αμοιβαίο σεβασμό, επιβάλλει δε στα κράτη μέλη να λαμβάνουν κάθε κατάλληλο μέτρο, είτε γενικό είτε ειδικό, για να εξασφαλίζεται η εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες ή προκύπτουν από πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να απέχουν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ικανού να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων της Ένωσης·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου, το 74 % των συμμετεχόντων εκφράζει την άποψη ότι η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προάσπιση του κράτους δικαίου, και το 89 % θεωρεί ότι είναι σημαντικό όλα τα κράτη μέλη να σέβονται τις βασικές αξίες της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο τρέχον παγκόσμιο οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο κράτος δικαίου και της ανθεκτικότητας των δημοκρατιών σε επίπεδο ΕΕ αποτελεί παράγοντα ζωτικής σημασίας·

---

1 Γνωμοδότηση 2/13 του Δικαστηρίου της 18ης Δεκεμβρίου 2014, ECLI:EU:C:2017:2454, σκέψη 168.

2 Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Δημοκρατίας της Πολωνίας, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, σκέψη 42.

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσχώρηση στην ΕΕ πρέπει πάντα να είναι μια αξιοκρατική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας αξιολογείται κατά πόσο η υποψήφια χώρα πληροί τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, ειδικότερα δε εκείνα που εξασφαλίζουν τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διεύρυνση της ΕΕ ενισχύει μάλλον παρά αποδυναμώνει την ΕΕ και την ενιαία αγορά της· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο θεμελιώδης ρόλος του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας ως μέσου της ΕΕ είναι η στήριξη του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και των ΟΚΠ, καθώς και της προόδου όσον αφορά τη χρηστή διακυβέρνηση και την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προώθηση και προστασία της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ισότητας των φύλων και την ενίσχυση των ικανοτήτων πρόληψης και επίλυσης συγκρούσεων·

Ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας

1. υπογραμμίζει ότι η δίκαιη και προσβάσιμη απονομή δικαιοσύνης αποτελεί βασική αρχή του κράτους δικαίου η οποία απαιτεί ανεξάρτητη δικαστική εξουσία· επαναλαμβάνει ότι η πρόσβαση στη δικαιοσύνη είναι απαραίτητη για την άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών, την αμφισβήτηση των διακρίσεων και τη λογοδοσία των υπευθύνων λήψης αποφάσεων·

2. υπενθυμίζει ότι τα ισχυρά εθνικά νομικά συστήματα είναι απαραίτητα στα κράτη μέλη, στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, δεδομένου ότι η Επιτροπή βασίζεται στις εθνικές δικαστικές αρχές για την επιβολή του ενωσιακού δικαίου, και ότι είναι θεμελιώδη για τη δικαστική συνεργασία σε ολόκληρη την ΕΕ και για την προώθηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης· σημειώνει με ανησυχία ότι, ενώ ορισμένα δικαστικά συστήματα μπορεί να φαίνονται ισχυρά, η εντύπωση αυτή δεν συμφωνεί πάντα με την πραγματικότητα·

3. τονίζει ότι είναι αναγκαίο οι δικαστές να είναι αμερόληπτοι· υπενθυμίζει ότι ο διορισμός και η προαγωγή των δικαστών πρέπει να καθορίζονται αποκλειστικά με γνώμονα τα προσόντα τους και να μην επηρεάζονται από πολιτικές ή προσωπικές εκτιμήσεις, δεδομένου ότι οι δικαστές διαδραματίζουν ουσιώδη ρόλο ώστε να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης· υπενθυμίζει ότι τα κριτήρια για τους ορισμούς και τους διορισμούς σε υψηλόβαθμες δικαστικές θέσεις πρέπει να είναι πλήρως διαφανή·

4. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των εθνικών δικαστικών συμβουλίων στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης· θεωρεί απαραίτητο να αξιολογηθούν οι μεταρρυθμίσεις που βρίσκονται σε διαδικασία έγκρισης σε διάφορα κράτη μέλη και ενθαρρύνει την προσαρμογή της σύνθεσης και της λειτουργίας των

οργάνων αυτών στα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα οποία έχουν εγκριθεί από το ΔΕΕ· καλεί την Επιτροπή, στις μελλοντικές εκθέσεις της για το κράτος δικαίου, να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στους ρόλους, τις δομές και τη λειτουργία των εθνικών δικαστικών συμβουλίων των κρατών μελών, στο πλαίσιο της αξιολόγησής της όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης·

5. επισημαίνει ότι η εισαγγελική αρχή αποτελεί βασικό στοιχείο για την ικανότητα ενός κράτους μέλους να καταπολεμά το έγκλημα και τη διαφθορά· εκφράζει τη λύπη του για τυχόν κυβερνητικές ή πολιτικές παρεμβάσεις σε έρευνες περιστατικών διαφθοράς και υπενθυμίζει ότι κανείς δεν βρίσκεται υπεράνω του νόμου· καταδικάζει την κατάχρηση του δικαστικού συστήματος για πολιτικούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένων της δίωξης πολιτικών αντιπάλων και της παρέμβασης σε έρευνες περιστατικών διαφθοράς· τονίζει ότι τόσο οι πολιτικά υποκινούμενες διώξεις όσο και οι νόμοι περί αμνηστίας και οι διαδικασίες χάριτος που υποκινούνται από πολιτικά συμφέροντα υπονομεύουν την εμπιστοσύνη του κοινού στις συνταγματικές αρχές και τα πρότυπα της ΕΕ· επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η αυτονομία και η ανεξαρτησία της εισαγγελικής αρχής, ώστε να αποτρέπεται κάθε πολιτική, ιδίως δε κυβερνητική, παρέμβαση στο έργο της· υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι διαφανείς διαδικασίες διορισμού εισαγγελέων ως βασικός παράγοντας για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού στην ποινική δικαιοσύνη· επισημαίνει την ανησυχία του για τις επανειλημμένες επιθέσεις κατά δικαστών και εισαγγελέων που διεξάγουν πολιτικές έρευνες υψηλού επιπέδου σε σχέση με υποθέσεις διαφθοράς και κατάχρησης εξουσίας εις βάρος πολιτικών αντιπάλων·

6. ζητεί οι πειθαρχικές διαδικασίες για δικαστές και εισαγγελείς να διεκπεραιώνονται από ανεξάρτητους φορείς ανεπηρέαστους από πολιτικές επιρροές και, όπου είναι αναγκαίο, να μεταρρυθμιστεί το σύστημα των πειθαρχικών διαδικασιών ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση τους από τις πολιτικές αρχές με σκοπό τον έλεγχο του δικαστικού σώματος·

7. καλεί την Επιτροπή να διατηρεί συνεχή εποπτεία, διασφαλίζοντας ότι οι δικαστές και οι εισαγγελείς παραμένουν ανεξάρτητοι από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον διορισμό ή την ανανέωση του διορισμού τους· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί προορατικά και να αντιδρά ταχέως στους κινδύνους οπισθοδρόμησης όσον αφορά το κράτος δικαίου στους τομείς της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, σύμφωνα με την αρχή της μη υποβάθμισης, όπως διευκρινίζεται στην πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ·

8. σημειώνει ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υφίστανται διαρθρωτικές προκλήσεις όσον αφορά τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της προσβασιμότητας και της ποιότητας της δικαιοσύνης ορισμένων

κρατών μελών[1], καθώς και υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών· σημειώνει ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ότι αρκετά κράτη μέλη έχουν διαθέσει πρόσθετους πόρους για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη επίλυση των υποθέσεων και να μειωθούν οι καθυστερήσεις, ενώ σε άλλα κράτη μέλη τα επίπεδα αποδοχών εξακολουθούν να θέτουν προκλήσεις, γεγονός που συχνά οδηγεί σε ελλείψεις και κενές θέσεις εργασίας· σημειώνει ότι η υποχρηματοδότηση και η υποστελέχωση μπορεί να υπονομεύσουν την προσβασιμότητα και την αποδοτικότητα των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, κάτι που υποσκάπτει την εμπιστοσύνη στο κράτος δικαίου· τονίζει ότι είναι απαραίτητη η παροχή επαρκούς αμοιβής προκειμένου να προσελκυστεί και να διατηρηθεί ειδικευμένο δικαστικό προσωπικό· πιστεύει ακράδαντα ότι η κατάρτιση αποτελεί βασικό στοιχείο που διασφαλίζει την ανεξαρτησία των δικαστών, καθώς και την ποιότητα και την αποδοτικότητα του συστήματος απονομής δικαιοσύνης· δηλώνει ότι ένα σημαντικό στοιχείο της κατάστασης του κράτους δικαίου και των δίκαιων διαδικασιών είναι η διεξαγωγή των δικαστικών διαδικασιών εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ο πίνακας αποτελεσμάτων στον τομέα της δικαιοσύνης καταδεικνύει σημαντικές αποκλίσεις στον νομικό χώρο της ΕΕ·

9. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ευκαιρίες κατάρτισης για δικαστές· πιστεύει ακράδαντα ότι η κατάρτιση θα πρέπει να είναι διεπιστημονική, με ιδιαίτερη έμφαση στην ισότητα των φύλων· επαναλαμβάνει ότι οι επαρκείς πόροι, συμπεριλαμβανομένων της χρηματοδότησης, των υποδομών και ειδικευμένου προσωπικού, είναι ζωτικής σημασίας για την αποδοτικότητα και την προσβασιμότητα στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης· αναγνωρίζει τον ρόλο του προσωπικού των δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων των συμβολαιογράφων, σε πολλά κράτη μέλη· καλεί όλα τα κράτη μέλη να δώσουν συνέχεια σε υποθέσεις διαφθοράς εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ώστε να μην καλλιεργηθεί αίσθημα ατιμωρησίας μεταξύ των πολιτών τους· καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρει η ψηφιοποίηση για να απλουστεύσουν διαδικασίες και διεργασίες, να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και την προσβασιμότητα, να εξοικονομήσουν χρόνο και να μειώσουν το κόστος αποθήκευσης·

10. τονίζει τη σημασία των ανεξάρτητων δικαστικών συστημάτων και της πρόσβασης σε δωρεάν νομική συνδρομή ώστε να διασφαλίζεται η ίση πρόσβαση στη δικαιοσύνη· επαναλαμβάνει ότι οι επαρκείς πόροι, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών και του προσωπικού, είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης· συνιστά στα κράτη μέλη να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για να βελτιωθεί η πρόσβαση των περιθωριοποιημένων και ευάλωτων ομάδων στη δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένων επαρκώς

---

1 COM(2024)0800, παράρτημα με συστάσεις, σ. 1, 9, 11, 19 και 24.

χρηματοδοτούμενων, ενισχυμένων συστημάτων νομικής συνδρομής και μέτρων για την αντιμετώπιση των γλωσσικών φραγμών και του ψηφιακού χάσματος·

11. υπενθυμίζει ότι στην έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου επισημαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης στην Ουγγαρία και ότι συνεχίζει να ασκείται πολιτική επιρροή στην εισαγγελική αρχή, με κίνδυνο αδικαιολόγητης παρέμβασης σε μεμονωμένες υποθέσεις, καθώς και ότι η ελευθερία έκφρασης των δικαστών παραμένει υπό πίεση, ενώ συνεχίζονται στα μέσα ενημέρωσης εκστρατείες δυσφήμισης κατά των δικαστών·

12. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον καίριο ρόλο που διαδραματίζει το ΔΕΕ στην προάσπιση του κράτους δικαίου σε ολόκληρη την ΕΕ· υποστηρίζει την ανάληψη περαιτέρω πρωτοβουλιών για την ενίσχυση των πόρων και των ικανοτήτων του ΔΕΕ με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση περαιτέρω προκλήσεων για το κράτος δικαίου· επαναλαμβάνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 ΣΕΕ και το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, τα εθνικά δικαστήρια δεν πρέπει να εμποδίζονται να χρησιμοποιούν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος προδικαστικής απόφασης στο ΔΕΕ· καλεί την Επιτροπή να διενεργεί συστηματικό έλεγχο εν προκειμένω στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής της για το κράτος δικαίου και να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει σε περιπτώσεις στις οποίες οι εθνικοί δικαστές αντιμετωπίζουν συναφή εμπόδια·

13. εκφράζει τη λύπη του για την τάση ορισμένων κρατών μελών να εφαρμόζουν επιλεκτικά, να καθυστερούν ή να μην εκτελούν τις αποφάσεις του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ, και ζητεί την έγκαιρη και αποτελεσματική εκτέλεσή τους· τονίζει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να ενσωματώνουν και να εφαρμόζουν συστηματικά την πλέον πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ για την προάσπιση του κράτους δικαίου και τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου· ζητεί την ταχεία προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας και των θεσμικών πλαισίων ώστε να συμμορφώνονται με τις δικαστικές αποφάσεις·

14. επαναλαμβάνει την ισχυρή στήριξή του προς το Διεθνές Δικαστήριο και το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) ως απαραίτητα, ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαιοδοτικά θεσμικά όργανα εν μέσω μιας ιδιαίτερα δύσκολης περιόδου για τη διεθνή δικαιοσύνη· υπενθυμίζει ότι είναι αναγκαίο να εφαρμόζονται πλήρως οι διατάξεις του Διεθνούς Δικαστηρίου, οι οποίες είναι νομικά δεσμευτικές· ζητεί από την Ένωση, τα κράτη μέλη της και τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να συνεχίσουν να στηρίζουν το ΔΠΔ·

15. παροτρύνει την Επιτροπή, ως θεματοφύλακα των Συνθηκών, να ανταποκριθεί στην ευθύνη της για την επιβολή των βασικών αξιών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των αξιών που ορίζονται στο

άρθρο 2 ΣΕΕ και στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο, και να μην βασίζεται μόνο στους πολίτες που προσφεύγουν οι ίδιοι στα δικαστήρια για να διασφαλίσουν την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας· τονίζει ότι η μη εφαρμογή εγχώριων και διεθνών αποφάσεων συνιστά παραβίαση του κράτους δικαίου, ενέχει δε τον κίνδυνο να στερήσει τους πολίτες από ένδικα μέσα και είναι δυνατό να εμφυσήσει την αντίληψη ότι οι αποφάσεις μπορούν να αγνοούνται, κάτι που υπονομεύει τη γενική εμπιστοσύνη στη δίκαιη εκδίκαση· υπογραμμίζει τον θεμελιώδη ρόλο του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ όσον αφορά τη διασφάλιση του σεβασμού του δικαίου και τη διασφάλιση της ομοιομορφίας στην εφαρμογή του· προτείνει να καθοριστούν σαφείς προθεσμίες για την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, καθώς και λεπτομερές σχέδιο παρακολούθησης για την εφαρμογή των εκκρεμών αποφάσεων· παροτρύνει την Επιτροπή να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει, εάν είναι αναγκαίο, παράλληλα με προτάσεις για τη λήψη προσωρινών μέτρων· καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν άμεσα τις εκκρεμείς αποφάσεις του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ και προτείνει τη σύσταση μονάδας παρακολούθησης με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ σχετικά με τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα στις χώρες της ΕΕ, και την πλήρη ενσωμάτωση των πορισμάτων της μονάδας παρακολούθησης στην ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου· συνιστά, ειδικότερα, στην Επιτροπή να αναλάβει δράση όσον αφορά τις παραλείψεις εφαρμογής των αποφάσεων του ΔΕΕ δυνάμει του άρθρου 260 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ και να εφαρμόζει τον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις αποφάσεις του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ όταν η διαπιστωμένη παραβίαση επηρεάζει ή ενέχει σοβαρό κίνδυνο να επηρεάσει τον προϋπολογισμό ή τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης· τονίζει ότι η συστηματική μη συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο πρέπει να επισύρει απτές οικονομικές κυρώσεις με στόχο τη διασφάλιση της πραγματικής αποτροπής· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον καθυστερήσεις στην εκτέλεση ή μη συμμόρφωση με τις εν λόγω αποφάσεις αιτιολογούν την άσκηση προσφυγής επί παραλείψει δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ· καλεί την Επιτροπή να αναλύει, σε συστηματική βάση, δεδομένα σχετικά με τη μη συμμόρφωση με τις ειδικές ανά χώρα γνώμες των οργάνων παρακολούθησης της εφαρμογής των Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών·

16. επικροτεί την αναθεώρηση της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων[1] ώστε να καλυφθούν τα νομικά κενά και να διασφαλιστεί

---

[1] Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

ότι τα θύματα μπορούν να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη και να λαμβάνουν υποστήριξη· καλεί το Συμβούλιο να ενσωματώσει όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία από την εντολή του Κοινοβουλίου, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων που διασφαλίζουν το δικαίωμα των θυμάτων να ζητούν επανεξέταση αποφάσεων στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, σχετικά με την πρόσβαση σε ένδικα μέσα και δίκαιη αποζημίωση, καθώς και σχετικά με ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης, ιδίως για όσους βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση· τονίζει τη σημασία που έχουν η αποτελεσματική συλλογή δεδομένων, η ενίσχυση της κατανομής πόρων για την παροχή συνδρομής στα θύματα και η διαφύλαξη της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων των θυμάτων, ώστε να αποτρέπεται η δευτερογενής θυματοποίηση και να διασφαλίζεται ότι τα θύματα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και των αιτούντων άσυλο, μπορούν να καταγγέλλουν με ασφάλεια εγκλήματα· αναμένει από τους συννομοθέτες να υιοθετήσουν λύσεις που θα θέτουν στο επίκεντρο τα θύματα·

17. αναγνωρίζει τον ουσιαστικό ρόλο της επιβολής του νόμου στην προάσπιση του κράτους δικαίου και στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση, κατάρτιση και πόρους για την αστυνομία και τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου· καλεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν εν προκειμένω υπόψη τον Κώδικα Αστυνομικής Δεοντολογίας του Συμβουλίου της Ευρώπης· τονίζει ότι οποιαδήποτε χρήση βίας πρέπει να είναι απολύτως αναγκαία, αναλογική και να υπόκειται σε σαφείς διασφαλίσεις· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφανή, ανεξάρτητη και συνεπή επιλογή, δοκιμή και τον έλεγχο των όπλων που χρησιμοποιούνται από τα όργανα επιβολής του νόμου, με βάση τα πρότυπα, τις συστάσεις και τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών· σημειώνει ότι, μέσω της αξιολόγησης αυτής, θα πρέπει να προσδιορίζεται η συμμόρφωση των εν λόγω όπλων με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα συναφή πρότυπα πριν από την επιλογή και τη χρήση τους· καλεί τα κράτη μέλη να διερευνήσουν διεξοδικά τυχόν υποθέσεις υπερβολικής χρήσης βίας και διακριτικής μεταχείρισης από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου·

18. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει στις μελλοντικές της εκθέσεις για το κράτος δικαίου, ως θέμα που εγείρει ανησυχία σε σχέση με το κράτος δικαίου, τις συνθήκες που επικρατούν στις φυλακές, δεδομένων των σοβαρών και αυξανόμενων ανησυχιών σε ολόκληρη την Ευρώπη σχετικά με τον συνωστισμό, τις ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης και τα ανησυχητικά ποσοστά αυτοκτονιών εντός των φυλακών·

19. καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ανάλυση της δικονομικής δικαιοσύνης με σκοπό τον εντοπισμό ισχυρών σημείων, κενών, αποκλίσεων και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη διασφάλιση της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της δίκαιης

μεταχείρισης για την ενίσχυση της διοικητικής δικαιοσύνης σε ολόκληρη την ΕΕ, ως μέσου διασφάλισης της λογοδοσίας των δημόσιων αρχών·

Πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς

20. τονίζει ότι το κράτος δικαίου θέτει την απαίτηση τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσιο αξίωμα να μην μπορούν να ενεργούν αυθαίρετα ή να μην προβαίνουν σε κατάχρηση εξουσίας για ίδιον όφελος· υπογραμμίζει ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει να εγκρίνουν νόμους προς το συμφέρον του ευρέος κοινού και όχι προς το συμφέρον συγκεκριμένων ατόμων·

21. επαναλαμβάνει ότι η διαφθορά αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες· υπογραμμίζει ότι η διαφθορά διαβρώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους δημόσιους θεσμούς· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η έρευνα του Ευρωβαρόμετρου του 2024 για τη διαφθορά καταδεικνύει ότι η διαφθορά παραμένει σοβαρή πηγή ανησυχίας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της ΕΕ, καθώς το 68 % των Ευρωπαίων θεωρεί ότι η διαφθορά είναι διαδεδομένο φαινόμενο στη χώρα τους, το 65 % πιστεύει ότι οι υποθέσεις διαφθοράς σε υψηλά κλιμάκια δεν διώκονται επαρκώς, και το 41 % πιστεύει ότι το επίπεδο διαφθοράς έχει αυξηθεί· αντιλαμβάνεται το γεγονός αυτό ως έκκληση προς την ΕΕ να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της διαφθοράς·

22. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να ολοκληρώσει αμέσως τις διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή της ΕΕ στην Ομάδα χωρών κατά της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO)· σημειώνει ότι η συμμετοχή αυτή θα διασφαλίσει μεγαλύτερη διαφάνεια, λογοδοσία και αποδοτικότητα στη διαχείριση των ενωσιακών κονδυλίων, στη νομοθετική διαδικασία και στο έργο των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, και ζητεί η ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου να συμπεριλαμβάνει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ·

23. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς όλα τα κράτη μέλη να εγκρίνουν κώδικα δεοντολογίας για τους δικαστές σύμφωνα με τις συστάσεις της GRECO και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών κωδίκων που εφαρμόζονται στο ΕΔΔΑ και το ΔΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ανεξάρτητους μηχανισμούς για τη διερεύνηση εικαζόμενων παραβιάσεων του κώδικα δεοντολογίας και άλλων νόμων, να βελτιώσουν τη δημοσιοποίηση και τη διαφάνεια όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων και τα δώρα που λαμβάνουν λειτουργοί του δικαστικού σώματος, και να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της μεταπήδησης από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα·

24. καλεί τα κράτη μέλη, τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, καθώς και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να βελτιώσουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στις δημόσιες υπηρεσίες ενισχύοντας τα νομικά πλαίσια και τις διαδικασίες καταγγελίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη σύγκρουση αρμοδιοτήτων, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διερεύνηση και δίωξη υποθέσεων διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων υποθέσεων διαφθοράς σε υψηλά κλιμάκια (μεταξύ άλλων, υποθέσεων που συνδέονται με διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και τομείς υψηλού κινδύνου, όπως οι λιμένες ή τα χερσαία σύνορα), ενισχύοντας εποπτικούς μηχανισμούς και φορείς, και προωθώντας την ανεξαρτησία και τη δέουσα λειτουργία των υφιστάμενων υπηρεσιών, προάγοντας την προστασία των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος, βελτιώνοντας τα πλαίσια ακεραιότητας και ασκώντας πιέσεις για τη θέσπιση νομοθεσίας· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν έχει σημειωθεί πρόοδος σχετικά και τονίζει ότι οι τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις και οι αποτρεπτικές ποινές είναι απαραίτητες για την επίδειξη γνήσιας δέσμευσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των δραστηριοτήτων άσκησης πίεσης από ομάδες συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ή της βελτίωσης υποχρεωτικών μητρώων εκπροσώπων ομάδων συμφερόντων και μηχανισμών «νομοθετικού αποτυπώματος» για την παρακολούθηση της επιρροής των δραστηριοτήτων άσκησης πίεσης από ομάδες συμφερόντων στις νομοθετικές διαδικασίες·

25. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΡΡΟ) στη διασφάλιση του κράτους δικαίου και στην καταπολέμηση της διαφθοράς εντός της ΕΕ· ενθαρρύνει την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά το επίπεδο συνεργασίας των κρατών μελών με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· υποστηρίζει την ενίσχυση των εξουσιών παρακολούθησης και συντονισμού της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητάς της όσον αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς στα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να προτείνει, δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 4 ΣΛΕΕ, επέκταση της εντολής της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας με σκοπό την αποφυγή της καταστρατήγησης των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ και την αποτροπή των διασυνοριακών περιβαλλοντικών εγκλημάτων, καθώς και για την επίσπευση της αναθεώρησης του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία[1] και της οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

Ένωσης[1], προκειμένου να διασφαλιστεί και να αποσαφηνιστεί η πρωταρχική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε σχέση με αδικήματα διαφθοράς που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ ή διαπράττονται από υπαλλήλους της ΕΕ·

26. παροτρύνει όλα τα κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει ακόμη να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της διαφθοράς, ιδίως σε σχέση με την προστασία των ενωσιακών κονδυλίων· καλεί όλες τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να θεσπίσουν ένα πλαίσιο αποτελεσματικής συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία·

27. καλεί τα ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμούς, όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) να βελτιώσουν τη συνεργασία τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης που θίγουν τα οικονομικά της ΕΕ·

28. καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε όλες τις επικοινωνίες της, τις επισκέψεις και τις συναντήσεις της, ιδίως με εθνικούς φορείς υψηλού επιπέδου·

29. επικροτεί την πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία εναρμονίζει τον ορισμό των αδικημάτων διαφθοράς στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και τις αντίστοιχες κυρώσεις· εκφράζει ικανοποίηση για τη συμπερίληψη προληπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την παράνομη πολιτική χρηματοδότηση και την κατάρτιση, στην οδηγία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως αποτελεσματικοί κανόνες για τη δημοσιοποίηση και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων, ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες και αποτελεσματικοί κανόνες που ρυθμίζουν την διάδραση του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν επίσης αποτελεσματικούς κανόνες για την αντιμετώπιση της μεταπήδησης από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα, να θεσπίσουν κώδικες δεοντολογίας για τους δημόσιους υπαλλήλους, να θεσπίσουν δημόσιο νομοθετικό αποτύπωμα, και να διασφαλίσουν διαφάνεια στη χρηματοδότηση υποψηφίων που επιδιώκουν την εκλογή τους σε δημόσιο αξίωμα και πολιτικών κομμάτων· εκτιμά το γεγονός ότι σχεδόν όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν πλέον στρατηγικές καταπολέμησης της διαφθοράς· εκφράζει, ταυτόχρονα, τη λύπη του για το γεγονός ότι η εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα ποικίλλουν· καλεί τα κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει ακόμη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ισχυρές και αποτελεσματικές

---

1 Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

στρατηγικές για την καταπολέμηση της διαφθοράς με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών· υπογραμμίζει τη σημασία του εντοπισμού, της ειδοποίησης, της εκπροσώπησης και του συντονισμού των θυμάτων διαφθοράς· καλεί τα κράτη μέλη να προστατεύσουν τα θύματα διαφθοράς και να τους δώσουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις και τις ανησυχίες τους προκειμένου να ληφθούν υπόψη σε κατάλληλα στάδια κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα θύματα διαφθοράς έχουν δικαίωμα σε επαρκή και αναλογική αποζημίωση·

30. καλεί όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ να ενισχύσουν τα μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς όσον αφορά τη δημοσιοποίηση και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων, την ανοικτή πρόσβαση σε πληροφορίες, τους κανόνες που ρυθμίζουν την αλληλεπίδραση των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ με τον ιδιωτικό τομέα, τη μεταπήδηση από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα και τον κώδικα δεοντολογίας για τους δημόσιους αξιωματούχους· θεωρεί ότι, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν θα πρέπει να συμμετέχουν σε αμειβόμενες παράλληλες δραστηριότητες με κερδοσκοπικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις που επιδιώκουν να επηρεάσουν τη χάραξη πολιτικής της ΕΕ·

31. αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος στην αποκάλυψη της διαφθοράς και στην προώθηση της διαφάνειας τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να προστατεύονται οι πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος από αντίποινα και παρενοχλήσεις· ζητεί να ενισχυθούν περαιτέρω οι ανεξάρτητες και αυτόνομες αρχές προστασίας των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος και να ενσωματωθούν περαιτέρω σε ευρύτερα εθνικά πλαίσια για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ώστε να διασφαλιστεί μια ενιαία και ισχυρή προσέγγιση για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα κράτη μέλη·

Πολυφωνία και ελευθερία των μέσων ενημέρωσης

32. επικροτεί πρωτοβουλίες για την προώθηση ελεύθερων, ανεξάρτητων και πλουραλιστικών μέσων ενημέρωσης και ενός ασφαλούς και ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους δημοσιογράφους, όπως ο ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[1],

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) (ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

και ζητεί την ταχεία εφαρμογή του· καλεί τα κράτη μέλη, καθώς και τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να βελτιώσουν τη διαφάνεια όσον αφορά την κατανομή κονδυλίων για κρατική διαφήμιση εντός και εκτός διαδικτύου και να ακολουθήσουν τις συστάσεις που περιέχονται στη σύσταση (ΕΕ) 2021/1534 της Επιτροπής, της 16ης Σεπτεμβρίου 2021, σχετικά με τη διασφάλιση της προστασίας, της ασφάλειας και της ενίσχυσης της θέσης των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση· καλεί την Επιτροπή να παράσχει στα κράτη μέλη την αναγκαία συνδρομή για τη μεταφορά του ευρωπαϊκού κανονισμού για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στο εθνικό δίκαιο και να παρακολουθεί την εφαρμογή του, ιδίως σε ορισμένα κράτη μέλη που έχουν χαμηλή κατάταξη με βάση δείκτες ελευθερίας· υπογραμμίζει ότι ο ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης αποτελεί κρίσιμο ορόσημο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, της πολυφωνίας και της ακεραιότητας του τοπίου των μέσων ενημέρωσης σε ολόκληρη την Ένωση·

33. εκφράζει βαθύτατη ανησυχία για τις αυξανόμενες επιθέσεις κατά δημοσιογράφων και εκδοτών, με δυσανάλογο αντίκτυπο στις γυναίκες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, καθώς και τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να εξασφαλίσουν την ασφάλεια και την προστασία των δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητών δημοσιογράφων και των ελεγκτών γεγονότων, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι· τονίζει το γεγονός ότι οι συνηθέστερες μορφές απειλής περιλαμβάνουν λεκτικές επιθέσεις, διαδικτυακή παρενόχληση, εκφοβισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και νομικές απειλές, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που καλύπτονται από την οδηγία κατά των αγωγών SLAPP («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού»)[1], καθώς και περιστατικά έμμονης παρενοχλητικής παρακολούθησης και προσωπικής παρενόχλησης·

34. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως την οδηγία κατά των αγωγών SLAPP και τη σύσταση (ΕΕ) 2022/758 της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2022, σχετικά με την προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από προδήλως αβάσιμες ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες προς

---

[1] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1069 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, για την προστασία των προσώπων που προβαίνουν σε ενέργειες συμμετοχής του κοινού από προδήλως αβάσιμες αγωγές ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού») (ΕΕ L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού[1], και να εγκρίνουν ολοκληρωμένα εγχώρια μέτρα κατά των αγωγών SLAPP με σκοπό την προστασία των δημοσιογράφων και την παροχή στήριξης σε όσους βρίσκονται αντιμέτωποι με εκφοβισμό, δυσφήμιση και περιορισμούς στη δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματός τους· συνιστά στα κράτη μέλη, κατά τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της ώστε να συμπεριλάβει και τις εθνικές υποθέσεις, δεδομένου ότι η πλειονότητα των υποθέσεων που αφορούν αγωγές SLAPP είναι σε εθνικό επίπεδο· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την αντιμετώπιση των αγωγών SLAPP που δεν καλύπτονται από την ισχύουσα οδηγία·

35. ζητεί τη θέσπιση ειδικών επιβαρυντικών περιστάσεων στο ποινικό δίκαιο για αδικήματα που διαπράττονται κατά δημοσιογράφων, όταν οι πράξεις αυτές έχουν κίνητρο ή συνδέονται με τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες·

36. προτρέπει τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να προστατεύουν και να προάγουν την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, να διασφαλίζουν τη διαφανή κατανομή δημοσίων κονδυλίων, να αποτρέπουν τη συγκέντρωση όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης, να προστατεύουν τη συντακτική ανεξαρτησία και να καταπολεμούν την παραπληροφόρηση, ιδίως με ισχυρή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων ειδικών διατάξεων σχετικά με τη διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης, και ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές· υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των δημόσιων μέσων ενημέρωσης· επικροτεί πρωτοβουλίες σε εθνικό επίπεδο για τη δημιουργία μητρώου μέσων ενημέρωσης που θα περιέχει δημόσιες πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησία και τις επενδύσεις σε διαφημιστική προώθηση, προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια, η αμεροληψία και η επαληθευσιμότητα· καλεί επίσης τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν επαρκή, βιώσιμη και προβλέψιμη χρηματοδότηση και δημοσιονομική σταθερότητα βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων για τα δημόσια μέσα ενημέρωσης· συνιστά τη δημιουργία ειδικού ταμείου της ΕΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, το οποίο θα στηρίζει την ανεξάρτητη δημοσιογραφία και τα τοπικά μέσα ενημέρωσης·

37. καταδικάζει τη διάδοση ρητορικής μίσους, μεταξύ άλλων στα καθιερωμένα μέσα ενημέρωσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς συνιστά σοβαρή απειλή για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου· ζητεί ισχυρότερη επιβολή των κανονισμών για τα μέσα ενημέρωσης προκειμένου να καταπολεμηθεί η ρητορική μίσους και να διασφαλιστεί ένα συμπεριληπτικό τοπίο με πολυμορφία στα μέσα ενημέρωσης, σύμφωνα με το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην

---

1 ΕΕ L 138 της 17.5.2022, σ. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

Ευρωπαϊκή Ένωση· υπογραμμίζει το γεγονός ότι εξέχουσες δημόσιες προσωπικότητες και πολιτικοί πρέπει να δώσουν το παράδειγμα και να διασφαλίσουν τη διεξαγωγή διαλόγου που θα διαπνέεται από σεβασμό· υπενθυμίζει ότι η ελευθερία της έκφρασης αποτελεί θεμελιώδη αξία των δημοκρατικών κοινωνιών και δεν θα πρέπει να περιορίζεται αδικαιολόγητα· υπενθυμίζει περαιτέρω ότι οποιαδήποτε νομοθεσία για τη ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας· υπογραμμίζει ότι η ελευθερία της έκφρασης πρέπει να ασκείται εντός του νόμου και σύμφωνα με το άρθρο 11 του Χάρτη και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως ασπίδα για τη ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους·

38. αναγνωρίζει ότι οι πολίτες αντιλαμβάνονται τις ενδείξεις φθοράς της δημοκρατίας που τροφοδοτείται από την εσφαλμένη πληροφόρηση και την παραπληροφόρηση, και ότι η διάδοση ψευδών πληροφοριών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα μπορούσε να επιφέρει διάβρωση του γενικού σεβασμού προς το κράτος δικαίου· καλεί τις ψηφιακές πλατφόρμες να αναλάβουν άμεση δράση διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τα πρότυπα του οικείου κλάδου και την ευρωπαϊκή νομοθεσία, μεταξύ άλλων την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες[1] και τους κανόνες που διέπουν τον ανταγωνισμό· καλεί την Επιτροπή να αξιολογεί τακτικά την εν λόγω συμμόρφωση και να λαμβάνει μέτρα όπου είναι αναγκαίο· συνιστά στα κράτη μέλη, στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να αναπτύξουν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και των εξωτερικών παρεμβάσεων στις δημοκρατικές διαδικασίες, και ταυτόχρονα να διασφαλίσουν την ελευθερία της έκφρασης και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης·

39. καταδικάζει απερίφραστα τον κρατικό έλεγχο και τις πολιτικές παρεμβάσεις στη λειτουργία μέσων ενημέρωσης· επισημαίνει το γεγονός ότι οι ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης πρέπει να προστατεύονται επαρκώς από νομικές διασφαλίσεις ώστε να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία τους και η ελευθερία τους από πολιτικές πιέσεις, έχοντας επαρκείς δημοσιονομικούς πόρους στη διάθεσή τους· τονίζει τη σημασία που έχουν για τη δημοκρατία οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης·

40. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την κατάχρηση κατασκοπευτικού λογισμικού και την έλλειψη επαρκών διασφαλίσεων κατά της παράνομης παρακολούθησης δημοσιογράφων· καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει τις συστάσεις

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/ΕΚ (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

της εξεταστικής επιτροπής PEGA του Κοινοβουλίου όσον αφορά την απαγόρευση της παρακολούθησης με πολιτικά κίνητρα·

41. παροτρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας (ΕΕ) 2016/343[1] σχετικά με το τεκμήριο αθωότητας δεν εισάγει περιορισμούς στο δικαίωμα αναφοράς και πληροφόρησης του κοινού για θέματα δημόσιου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών ερευνών, που δεν προβλέπονται από την οδηγία· καλεί τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν και, εάν χρειαστεί, να τροποποιήσουν τις υφιστάμενες εθνικές διατάξεις που θα μπορούσαν να περιορίσουν τις δημοσιογραφικές ελευθερίες·

42. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι εθνικοί συντονιστές που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες είναι πλήρως εξουσιοδοτημένοι να εκτελούν τον ρόλο τους όσον αφορά τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ)

43. συμφωνεί με την εκτίμηση της Επιτροπής ότι οι ΟΚΠ, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που υπερασπίζονται το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία, την προστασία των περιθωριοποιημένων ομάδων, την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ουσιαστικής σημασίας για τους ελέγχους και τις εξισορροπήσεις και για την προστασία των θεμελιωδών αξιών και του δικαίου της Ένωσης που αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της ΕΕ· εκτιμά το γεγονός ότι οι ΟΚΠ και οι επαγγελματικές ενώσεις που εκπροσωπούν ομάδες όπως δικαστές, εισαγγελείς ή δημοσιογράφοι, υποστηρίζουν το κράτος δικαίου· υπογραμμίζει, ειδικότερα, τη σημασία των τοπικών, δυναμικών κοινωνιών των πολιτών στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, που διαδραματίζουν εποικοδομητικό ρόλο στις διαδικασίες προσχώρησης στην ΕΕ· αναγνωρίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν ως φύλακες κατά των παραβιάσεων του κράτους δικαίου και τη συμβολή τους στην προώθηση και τη διασφάλιση των δημοκρατικών αρχών· υπενθυμίζει την ανάγκη για ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και ευνοϊκό περιβάλλον για το έργο τους·

44. επισημαίνει τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών και των ανεξάρτητων εποπτικών φορέων όσον αφορά την παρακολούθηση,

---

[1] Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/343/oj).

την επαλήθευση και τη στήριξη της εφαρμογής των συστάσεων της έκθεσης του 2024 για το κράτος δικαίου· ζητεί ένα διαρθρωμένο πλαίσιο διαλόγου με τους πολίτες ώστε να ενσωματώνονται οι συνεισφορές της κοινωνίας των πολιτών στον ετήσιο κύκλο του κράτους δικαίου, όπως συνιστούν η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)[1] και τα δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών[2]· επαναλαμβάνει τη σημασία της ευρείας διαβούλευσης κατά την εκπόνηση της έκθεσης· στηρίζει το σχέδιο της Επιτροπής να εκπονήσει στρατηγική σχετικά με τον χώρο που προορίζεται για την κοινωνία των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προστασία τους· συνιστά την πλήρη εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· καλεί την Επιτροπή να πραγματοποιεί, όποτε είναι δυνατόν, επιτόπιες επισκέψεις στα κράτη μέλη, αντί εικονικών επισκέψεων, καθώς οι επιτόπιες επισκέψεις μπορούν να παράσχουν πληρέστερη και πιο εμπεριστατωμένη εικόνα της κατάστασης που επικρατεί τοπικά·

45. εκφράζει την ανησυχία του για την αυξανόμενη τάση οι ΟΚΠ και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να βρίσκονται αντιμέτωποι με περαιτέρω νομικούς περιορισμούς, έλλειψη χρηματοδότησης και επιθέσεις, που υπονομεύουν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και την ελευθερία έκφρασης· σημειώνει με ανησυχία ότι αρκετά κράτη μέλη και υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες έχουν επιβάλει δυσανάλογα μέτρα, μεταξύ άλλων προσφεύγοντας σε υπερβολική χρήση βίας και θέτοντας διαδηλωτές υπό κράτηση για να αποτρέψουν τη συμμετοχή ανθρώπων σε διαδηλώσεις σε ορισμένα κράτη μέλη, καθώς και προληπτικές απαγορεύσεις στις δημόσιες συγκεντρώσεις για ασαφείς λόγους ασφάλειας· τονίζει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα δικαστήρια έχουν ακυρώσει τις εν λόγω απαγορεύσεις· καταδικάζει απερίφραστα τη χρήση «νόμων περί ξένων πρακτόρων», οι οποίοι καταστέλλουν τη διαφωνία, παρενοχλούν τις ΟΚΠ και περιορίζουν τις δραστηριότητές τους, γεγονός που επιφέρει αποτρεπτικό αποτέλεσμα για την κοινωνία των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι περιορισμοί στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι, στην ελευθερία έκφρασης και στο

---

1 Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, της 14ης Φεβρουαρίου 2024, με θέμα «Ενίσχυση του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών και της συμμετοχικής δημοκρατίας στην ΕΕ: μελλοντική πορεία».

2 Civil Society Europe, «Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2024 Annual Rule of Law Report» (Κοινή συμβολή της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών στην ετήσια έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου), Ιούνιος 2024.

δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, καθώς και η χρήση υπερβολικής βίας επηρεάζουν συχνά δυσανάλογα συγκεκριμένες υποθέσεις ή ομάδες[1]·

46. τονίζει ότι το συνέρχεσθαι ειρηνικώς, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και η ελευθερία της έκφρασης, καθώς και η ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης αποτελούν θεμελιώδη δικαιώματα που προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο και είναι ουσιώδους σημασίας για τη δημοκρατία· καταδικάζει τις αυξημένες πιέσεις που ασκούνται στα εν λόγω δικαιώματα, εφόσον υπάρχουν στοιχεία που το αποδεικνύουν, και σημειώνει την τάση περιστολής τους· καταδικάζει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, τα επεισόδια βίας κατά αστυνομικών δυνάμεων· απευθύνει στην Επιτροπή την έκκληση αυτές οι ελευθερίες να αντικατοπτρίζονται στην ετήσια έκθεση·

47. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών και τις αυξανόμενες διώξεις που υφίστανται οι ΟΚΠ και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ, ιδίως όσοι εργάζονται για την καταπολέμηση του ρατσισμού, την κλιματική δικαιοσύνη, τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, τα δικαιώματα των γυναικών και τη στήριξη των μεταναστών· σημειώνει ότι οι ομάδες αυτές αντιμετωπίζουν φάσμα απειλών, μεταξύ άλλων νομικούς και οικονομικούς περιορισμούς, αναστολές χρηματοδότησης, εκστρατείες δυσφήμισης, εκφοβισμό και ποινικοποίηση· καταδικάζει, ειδικότερα, την αυξανόμενη καταστολή του ακτιβισμού για το κλίμα σε αρκετά κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων της κατάχρησης της νομοθεσίας κατά της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος και του χαρακτηρισμού ειρηνικών ακτιβιστών για το κλίμα ως μελών «εγκληματικών οργανώσεων»· καλεί τα κράτη μέλη να απόσχουν από δυσανάλογες νομικές ενέργειες κατά των εν λόγω ακτιβιστών· παροτρύνει την Επιτροπή να παρακολουθεί συστηματικά την κατάσταση των εν λόγω οργανώσεων στις εκθέσεις της για το κράτος δικαίου και να επεκτείνει την ειδική χρηματοδότηση της ΕΕ για φορείς της κοινωνίας των πολιτών που καταπολεμούν τον ρατσισμό και εστιάζουν σε άλλα θεμελιώδη δικαιώματα·

48. καλεί την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τις παραβιάσεις αυτές σε έναν ειδικό πυλώνα των ετήσιων εκθέσεων για το κράτος δικαίου· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει την προστασία των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θεσπίζοντας μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης, ενισχύοντας τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση για όλους τους φορείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ και

---

[1] Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Addressing racism in policing» (Αντιμετώπιση του ρατσισμού στον τομέα της αστυνόμευσης), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024.

επεκτείνοντας τη χρηματοδότηση με σκοπό τη στήριξη των ΟΚΠ, ώστε να μπορούν να λειτουργούν ελεύθερα και ανεξάρτητα·

49. παροτρύνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τις ΟΚΠ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να εγκρίνουν την οδηγία κατά των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού και να εφαρμόσουν τη σύσταση (ΕΕ) 2022/758 της Επιτροπής ώστε να προστατεύονται οι ΟΚΠ από τη νομική παρενόχληση· ζητεί να ενισχυθεί η ανεξαρτησία των εθνικών εποπτικών φορέων, με επαρκείς πόρους και διασφαλίσεις έναντι πολιτικών παρεμβάσεων· ενθαρρύνει την παροχή στήριξης προς τις ΟΚΠ κατά την ανάπτυξη και τη διάδοση εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών, ώστε να διασφαλιστεί ευρεία προβολή και προσβασιμότητα·

50. θεωρεί ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να βελτιώσουν τους μηχανισμούς χρηματοδότησης για τις ΟΚΠ και τις πρωτοβουλίες που ενισχύουν το δικαστικό σώμα και υποστηρίζουν την ανεξαρτησία των δικαστηρίων, ειδικότερα μέσω του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» και του προγράμματος «Δικαιοσύνη»· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή σχεδιάζει να καταρτίσει στρατηγική για την προστασία της κοινωνίας των πολιτών, και ταυτόχρονα υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει μηχανισμό ταχείας αντίδρασης για τη στήριξη των ΟΚΠ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που δέχονται απειλές εντός της Ένωσης, με βάση το μοντέλο του χρηματοδοτούμενου με ενωσιακά κονδύλια μηχανισμού της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Protect Defenders), ο οποίος επί του παρόντος εστιάζει μόνο σε περιοχές εκτός ΕΕ· τονίζει ότι ο μηχανισμός αυτός θα μπορούσε να παρέχει πόρους για υπεράσπιση, νομική συνδρομή και εκστρατείες ευαισθητοποίησης, και παράλληλα να διασφαλίζει ότι οι εν λόγω οργανώσεις μπορούν να λειτουργούν χωρίς αδικαιολόγητους περιορισμούς ή παρενόχληση· ζητεί την πλήρη και συνεπή εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών της Ένωσης για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για την αυξανόμενη τάση που παρατηρείται σε ορισμένα κράτη μέλη οι ΟΚΠ και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να αντιμετωπίζουν προκλήσεις καθώς υφίστανται νέους νομικούς περιορισμούς, έλλειψη χρηματοδότησης και σωματικές ή λεκτικές επιθέσεις, καθώς και για τη θλιβερή αποδοχή τέτοιων πρακτικών και του αποτρεπτικού τους αποτελέσματος, μεταξύ άλλων όσον αφορά την άσκηση της ελευθερίας λόγου εντός των κρατών μελών[1] και των θεσμικών

[1] Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Drozd κατά Πολωνίας, 15158/19 της 6ης Απριλίου 2023, και Mándli και λοιποί κατά Ουγγαρίας, 63164/16 της 26ης Μαΐου 2020.

οργάνων της ΕΕ· θεωρεί ότι οι ΟΚΠ και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διαδραματίζουν ουσιαστικό υποστηρικτικό ρόλο στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ·

Ισότητα και απαγόρευση των διακρίσεων ενώπιον του νόμου

51. υπενθυμίζει ότι τα νομικά πλαίσια των κρατών μελών πρέπει να κατοχυρώνουν την ίση νομική μεταχείριση και να προωθούν την ισότητα και το δικαίωμα των ατόμων να μην υφίστανται διακρίσεις σε δικαστικές διαδικασίες· τονίζει ότι το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα είναι αλληλένδετα και ότι οι παραβιάσεις του κράτους δικαίου έχουν άμεσο αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα και επηρεάζουν δυσανάλογα τις γυναίκες, τις μειονότητες και τις ευάλωτες ομάδες· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τις επιπτώσεις τυχόν παραβιάσεων του κράτους δικαίου στα θεμελιώδη δικαιώματα και να διασφαλίσει ότι η ισότητα και η απαγόρευση των διακρίσεων ενώπιον του νόμου για όλους προστατεύονται με την αξιοποίηση όλων των σχετικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επί παραβάσει, όπου αυτό ενδείκνυται·

52. τονίζει ότι είναι απαραίτητο να καταπολεμηθούν όλες οι μορφές διακρίσεων ενώπιον του νόμου· εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη προόδου όσον αφορά τους νόμους για την ισότητα και την απαγόρευση των διακρίσεων σε ορισμένα κράτη μέλη και για την πλημμελή εφαρμογή τους· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ, όπως η οδηγία 2000/78/ΕΚ[1] για την ίση μεταχείριση, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στο νομικό πλαίσιο και στην εφαρμογή, με αποτέλεσμα τα θύματα να στερούνται επαρκούς νομικής προσφυγής· υπενθυμίζει ότι τα νομικά πλαίσια των κρατών μελών πρέπει να κατοχυρώνουν την ίση νομική μεταχείριση και να προωθούν την ισότητα και το δικαίωμα των ατόμων να μην υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά τα μέσα παροχής έννομης προστασίας· καλεί την Επιτροπή να ενεργεί σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με γνώμονα τις εν λόγω αρχές· αποδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να αποσύρει την πρόταση οριζόντιας οδηγίας για την ίση μεταχείριση[2] και παροτρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει την οδηγία χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση·

53. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι στην έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου επισημαίνεται ότι ορισμένα κράτη

---

1 Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16, http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

2 Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (COM(2008)0426).

μέλη δεν διώκουν αποτελεσματικά τα εγκλήματα μίσους ή δεν παρέχουν επαρκή στήριξη στα θύματα εγκλημάτων μίσους, με αποτέλεσμα να υποσκάπτεται η εμπιστοσύνη στα συστήματα απονομής δικαιοσύνης και να διαιωνίζεται η ανισότητα ενώπιον του νόμου· καλεί το Συμβούλιο να επεκτείνει τον τρέχοντα κατάλογο «εγκλημάτων της ΕΕ» στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ ώστε να συμπεριλάβει τα εγκλήματα μίσους και τη ρητορική μίσους, και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση σχετικά με τα εγκλήματα μίσους και τη ρητορική μίσους· ζητεί από την Επιτροπή να επικεντρωθεί στα εγκλήματα μίσους στις εκθέσεις της για το κράτος δικαίου και, στο πλαίσιο αυτό, να παρακολουθεί στενά και να καταγράφει τα εγκλήματα μίσους·

54. υπογραμμίζει ότι η έμφυλη βία, εντός και εκτός διαδικτύου, αποτελεί μείζον και διαδεδομένο αδίκημα, καθώς και ριζική παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και παραβιάζει την αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση κατά της έμφυλης βίας, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένης της βίας που διαπράττεται μέσω της χρήσης ψηφιακών πλατφορμών· ζητεί να προστεθεί η έμφυλη βία στον κατάλογο των εγκλημάτων της ΕΕ και να υποβληθεί νομοθετική πρόταση της ΕΕ για την καταπολέμηση του βιασμού με βάση την έλλειψη συναίνεσης, μεταξύ άλλων και στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες·

55. υπενθυμίζει ότι είναι αναγκαία η πρόσβαση σε σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και συναφή δικαιώματα και ζητεί να κατοχυρωθεί στον Χάρτη η πρόσβαση σε ασφαλή και νόμιμη άμβλωση·

56. καλεί όλα τα κράτη μέλη να προστατεύουν τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ συμμορφούμενα προς το δίκαιο της Ένωσης, τον Χάρτη και τη νομολογία του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ, υπενθυμίζει δε ότι σε διάφορα κράτη μέλη εξακολουθούν να υφίστανται νομικά εμπόδια για την αναγνώριση της ένωσης μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου ή της γονικής σχέσης ομοφύλων σε διασυνοριακό επίπεδο· προειδοποιεί ότι οι πρακτικές αυτές όχι μόνο παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των οικογενειών ΛΟΑΤΚΙ εντός της ΕΕ, αλλά παραβιάζουν επίσης την αρχή του κράτους δικαίου όσον αφορά την απαγόρευση των διακρίσεων ενώπιον του νόμου, γεγονός που τονίζει την έλλειψη ομοιόμορφης προστασίας για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ στα κράτη μέλη· καλεί τα κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει ακόμη να θεσπίσουν νομική αναγνώριση των ενώσεων μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου· καλεί την Επιτροπή να αναδιατυπώσει την οδηγία

2004/38/ΕΚ[1] προκειμένου να συμπεριλάβει ρητή διασυνοριακή αναγνώριση των δικαιωμάτων που συνδέονται με την ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή, συμπεριλαμβανομένης της γονικής σχέσης για ομόφυλους γονείς, λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων αποφάσεων[2] του ΔΕΕ· τονίζει ότι όλα τα παιδιά είναι ίσα ενώπιον του νόμου και ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ενεργούν προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, να ενισχύσουν την ασφάλεια δικαίου και να μειώσουν τις διακρίσεις που υφίστανται τα παιδιά με ομόφυλους γονείς· υπενθυμίζει τη θέση του Κοινοβουλίου που υποστηρίζει την αναγνώριση της γονικής σχέσης σε ολόκληρη την ΕΕ, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύλληψης ή γέννησης του παιδιού ή τη μορφή της οικογένειας· παροτρύνει την Επιτροπή να παρουσιάσει μια ανανεωμένη στρατηγική για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ που θα αντιμετωπίζει πλήρως τις προκλήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να καταστήσουν τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ οριζόντια προτεραιότητα σε όλους τους τομείς πολιτικής· καλεί την Επιτροπή να προτείνει κατάλληλα νομοθετικά μέτρα για να διασφαλίσει την τήρηση των αρχών αυτών, καθώς και να προσφύγει σε διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών μελών· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους λόγω ταυτότητας φύλου, χαρακτηριστικών φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού·

57. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για μέτρα που εισάγουν διακρίσεις, τα οποία έχουν θεσπιστεί σε ορισμένα κράτη μέλη με το πρόσχημα της καταπολέμησης της «προπαγάνδας των ΛΟΑΤΚΙ» και της «ιδεολογίας του φύλου», καθώς συμβάλλουν στην ανησυχητική αύξηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους με στόχο τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ σε αρκετά κράτη μέλη και έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά, τις οικογένειες και τους εργαζομένους· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη γνωμοδότηση του ΔΕΕ, της 5ης Ιουνίου 2025, στην οποία αναφέρεται ότι θεωρεί ότι η Ουγγαρία παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ όσον αφορά την απαγόρευση ή τον περιορισμό της πρόσβασης σε περιεχόμενο ΛΟΑΤΚΙ +· επισημαίνει τον αρνητικό αντίκτυπο των εν λόγω μέτρων στην ελευθερία της έκφρασης και στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι για τις ομάδες ΛΟΑΤΚΙ και πέραν αυτών· τονίζει ότι οι δράσεις αυτές ενθαρρύνουν τις

---

1 Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj).

2 Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 2018, Relu Adrian Coman και λοιποί κατά Inspectoratul General pentru Imigrări and Ministerul Afacerilor Interne, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385.

διακρίσεις σε βάρος ατόμων ΛΟΑΤΚΙ και αντιβαίνουν στο ενωσιακό δίκαιο· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση, κατά τρόπο δεσμευτικό σε ενωσιακό επίπεδο, για απαγόρευση των πρακτικών αλλαγής ταυτότητας φύλου σε όλα τα κράτη μέλη· σημειώνει ότι το 2024 τόσο η Επιτροπή όσο και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) διαπίστωσαν ανησυχητική αύξηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους κατά ατόμων ΛΟΑΤΚΙ και άλλων μειονοτήτων σε αρκετά κράτη μέλη· τονίζει τη σημασία του δικαιώματος αυτοδιάθεσης των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων και υπενθυμίζει στα κράτη μέλη ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, το δικαίωμα αυτοδιάθεσης αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα· παροτρύνει, συνεπώς, όλα τα κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει ακόμη να διασφαλίσουν ότι τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ έχουν πρόσβαση σε νομική αναγνώριση φύλου·

58. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία και καταδικάζει απερίφραστα τα αυξανόμενα επίπεδα αντισημιτισμού σε ολόκληρη την ΕΕ· εκφράζει επίσης τη βαθιά του ανησυχία και καταδικάζει απερίφραστα τα αυξανόμενα επίπεδα ισλαμοφοβίας και όλες τις άλλες μορφές διακρίσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων πράξεων βίας, εκφοβισμού, ρητορικής μίσους και της επίδειξης συμβόλων μίσους σε δημόσιους χώρους· καλεί τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες να διασφαλίσουν ότι τα μέλη όλων των μειονοτήτων είναι ίσα ενώπιον του νόμου· καλεί τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν νόμους και πολιτικές προκειμένου να διασφαλίσουν ότι δεν εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις εις βάρος μειονοτήτων και να αναθεωρήσουν τυχόν νομικές διατάξεις και κανονισμούς που εισάγουν διακρίσεις· ζητεί να συνεχιστούν οι προσπάθειες τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο για την παρακολούθηση, την πρόληψη και τη δίωξη σχετικών εγκλημάτων μίσους και για την προστασία των εβραϊκών και μουσουλμανικών κοινοτήτων από παρενόχληση και βία·

59. τονίζει ότι η έλλειψη λογοδοσίας επηρεάζει δυσανάλογα τις κοινότητες των μειονοτήτων, τη δίκαιη πολιτική εκπροσώπηση και τις οικονομικές ευκαιρίες· ζητεί αυξημένη διαφάνεια στις δημόσιες διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ώστε να διασφαλιστεί συμπεριληπτική και δίκαιη διακυβέρνηση·

60. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως την οδηγία (ΕΕ) 2024/1500[1] και την οδηγία (ΕΕ) 2024/1499[2], οι οποίες θεσπίζουν ελάχιστα πρότυπα για τους φορείς ισότητας· ζητεί να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία τους και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους όσον αφορά την προώθηση της ισότητας·

61. υπογραμμίζει ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή τον τόπο γέννησής τους, πρέπει να αντιμετωπίζονται χωρίς διακρίσεις και να απολαμβάνουν δίκαιη και ίση μεταχείριση στους τομείς που προσδιορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία· επισημαίνει ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, τον τόπο γέννησης ή το καθεστώς διαμονής τους, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο, αναπόσπαστο στοιχείο του οποίου αποτελεί η αρχή της μη επαναπροώθησης· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προάσπιση του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη και στην εφαρμογή της νομοθεσίας που εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες· τονίζει τον δεσμευτικό χαρακτήρα των αποφάσεων του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ·

62. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της ΕΕ, το δικαίωμα ελεύθερης διαμονής και η οικογενειακή επανένωση γίνονται πλήρως σεβαστά στο έδαφος της ΕΕ και ότι κάθε πολίτης μπορεί να απολαύει ίσων δικαιωμάτων και να ασκεί πλήρως τα δικαιώματά του·

63. παροτρύνει την Επιτροπή, στην ετήσια έκθεσή της για το κράτος δικαίου, να εστιάσει περισσότερο στην ενίσχυση της καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων όσον αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τις

---

[1] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1500 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/54/ΕΚ και 2010/41/ΕΕ (ΕΕ L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

[2] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1499 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 2024, σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής τους, της ίσης μεταχείρισης προσώπων σε θέματα εργασίας και απασχόλησης ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού αυτών, της ίσης μεταχείρισης γυναικών και ανδρών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, και την τροποποίηση των οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 2004/113/ΕΚ (ΕΕ L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

διακρίσεις λόγω φυλετικής και εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, εθνικότητας, πολιτικών φρονημάτων, γλώσσας, αναπηρίας, ηλικίας, φύλου, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου και της έκφρασης φύλου, και γενετήσιου προσανατολισμού· παροτρύνει το Συμβούλιο να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την οδηγία 2008/0140(CNS)[1]· παροτρύνει την Επιτροπή να εισαγάγει νέους πυλώνες στην ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου που να εστιάζουν στην καταπολέμηση κάθε μορφής μίσους και διακρίσεων, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 του Χάρτη, ιδίως όσον αφορά εγκλήματα που έχουν στόχο μειονοτικές ομάδες και μέλη εθνικών, εθνοτικών, γλωσσικών και θρησκευτικών μειονοτήτων, καθώς και στις συνθήκες της κοινωνίας των πολιτών στα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να συλλέξουν συγκρίσιμα και άρτια αναλυτικά δεδομένα για την ισότητα, προκειμένου να αξιολογήσει πλήρως τον αντίκτυπο των διαρθρωτικών διακρίσεων στο κράτος δικαίου· καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει τη θέση της σχετικά με την πρωτοβουλία «Minority SafePack» και να προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση της προώθησης των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των γλωσσικών δικαιωμάτων· επαναλαμβάνει την έκκλησή του η ΕΕ να προσχωρήσει στη Σύμβαση-πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων και στον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες· ζητεί τη σύσφιξη των δεσμών μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τα δικαιώματα των μειονοτήτων, μεταξύ άλλων ενόψει της διαδικασίας διεύρυνσης·

64. τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπίσουν τα κράτη μέλη το χάσμα μεταξύ των φύλων στο δικαστικό σώμα και σε άλλους βασικούς δημοκρατικούς θεσμούς· συνιστά την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων για την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών σε ανώτερες δικαστικές θέσεις και θέσεις δημόσιας διοίκησης·

65. καλεί τα κράτη μέλη να συστήσουν εθνικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές του Παρισιού των Ηνωμένων Εθνών, για να εγγυηθούν την ανεξαρτησία τους και να διασφαλίσουν ότι διαθέτουν την ικανότητα να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους·

Ενιαία αγορά και κράτος δικαίου

66. τονίζει τη σημασία του κράτους δικαίου για τη διασφάλιση της ομαλής και αποδοτικής λειτουργίας της ενιαίας αγοράς, και επαναβεβαιώνει ότι τα ανεξάρτητα δικαστικά συστήματα που χαρακτηρίζονται από εύρυθμη λειτουργία, τα αποτελεσματικά πλαίσια για την καταπολέμηση της διαφθοράς και η ισχυρή

---

[1] Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (COM(2008)0426).

προστασία της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση του θεμιτού ανταγωνισμού, την προάσπιση της ασφάλειας δικαίου και την προώθηση της εμπιστοσύνης μεταξύ των οικονομικών φορέων· υπογραμμίζει ότι η μη συμμόρφωση και η καταστρατήγηση των ευρωπαϊκών κανονισμών οδηγούν σε τεράστιες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά· τονίζει ότι οι αξιόπιστες και σταθερές δομές του κράτους δικαίου αποτελούν βασικούς πυλώνες για τις επενδύσεις και το εμπόριο, στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ανταγωνιστικότητα, και, συνεπώς, για την ικανότητα του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και της αγοράς εργασίας στην ΕΕ·

67. τονίζει ότι η ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς εξαρτάται από την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αναγνώρισης τόσο στη δικαστική όσο και στη διοικητική συνεργασία· υπενθυμίζει ότι η εμπιστοσύνη αυτή μπορεί να διατηρηθεί μόνο με πλήρη προάσπιση του κράτους δικαίου– όπως συνιστά επίσης η Επιτροπή της Βενετίας στον κατάλογο ελέγχου της για το κράτος δικαίου· επισημαίνει ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης θα πρέπει να αναστέλλεται σε περιπτώσεις συστημικών παραβιάσεων·

68. υπογραμμίζει τον αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο που έχουν η διαφθορά και τα αδύναμα δικαστικά συστήματα στην εμπιστοσύνη των επενδυτών και τη διασυνοριακή συνεργασία· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι εθνικές κυβερνήσεις και οι εθνικοί θεσμικοί φορείς που δεν προασπίζουν το κράτος δικαίου ενδέχεται να επιτρέψουν την άνοδο συμπεριφορών που στρέφονται κατά του ανταγωνισμού ή ακόμη και να τις ενθαρρύνουν ενεργά για πολιτικό ή οικονομικό όφελος, βλάπτοντας δυνητικά κατ’ αυτόν τον τρόπο την οικονομία της ΕΕ και υπονομεύοντας τον δίκαιο χαρακτήρα της εσωτερικής της αγοράς·

69. υπενθυμίζει ότι, εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών, κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας απαγορεύεται σύμφωνα με τον Χάρτη και ότι η ελευθερία εγκατάστασης, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της ενιαίας αγοράς· υπογραμμίζει ότι οι κανόνες σχετικά με την ίση μεταχείριση απαγορεύουν τόσο τις απροκάλυπτες όσο και τις συγκεκαλυμμένες διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή, στην περίπτωση μιας εταιρείας, λόγω της έδρας της· υπενθυμίζει ότι καταδικάζει τις καταγγελλόμενες συστημικές, αδιαφανείς και αθέμιτες πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις εις βάρος εταιρειών σε ορισμένα κράτη μέλη·

70. καταδικάζει τις συστημικές πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις στην Ουγγαρία, μεταξύ άλλων την κατάχρηση ενωσιακών κονδυλίων προς όφελος πολιτικών συμμάχων, τις παραβιάσεις των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ και τη συγκέντρωση επιχειρήσεων στα χέρια ολιγαρχών που έχουν δεσμούς με την κυβέρνηση· εκφράζει τη λύπη του για την αποδέσμευση ενωσιακών κονδυλίων στην

ουγγρική κυβέρνηση παρά τα συνεχιζόμενα ελλείμματα όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και τα πλαίσια καταπολέμησης της διαφθοράς· συνιστά να ανασταλούν οι εκταμιεύσεις έως ότου εκπληρωθούν όλοι οι δείκτες αναφοράς για το κράτος δικαίου· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα ενωσιακά κονδύλια φθάνουν στον ουγγρικό πληθυσμό, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών άμεσης και έμμεσης χρηματοδότησης για δικαιούχους ανεξάρτητους από την ουγγρική κυβέρνηση·

71. τονίζει ότι είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν η οικονομική ανισότητα και ο κοινωνικός αποκλεισμός καθώς συνιστούν απειλές για τη δημοκρατική συμμετοχή και το κράτος δικαίου·

72. καλεί την Επιτροπή να ενσωματώσει σαφέστερα τη διάσταση του κράτους δικαίου που αφορά την ενιαία αγορά στους οικείους μηχανισμούς παρακολούθησης, ενισχύοντας την έμφαση στην ομοιόμορφη και ταχεία εφαρμογή, εκτέλεση και επιβολή της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε να διασφαλιστεί ότι η τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου από τα κράτη μέλη αξιολογείται όχι μόνο από δημοκρατική και δικαστική άποψη, αλλά και όσον αφορά τον οικονομικό αντίκτυπο που έχει στην ενιαία αγορά και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα· ζητεί από την Επιτροπή να συμπεριλάβει στην έκθεσή της του 2025 για το κράτος δικαίου ειδικό κεφάλαιο σχετικά με τη διάσταση που αφορά την ενιαία αγορά· παροτρύνει την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα νομικά εργαλεία για να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες όσον αφορά το κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένων της κίνησης διαδικασιών επί παραβάσει και των αρμοδιοτήτων για την επιβολή του δικαίου του ανταγωνισμού, όταν είναι αναγκαίο, προκειμένου να διαφυλαχθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

Εργαλειοθήκη για το κράτος δικαίου

73. τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενσωματωθούν τα ορόσημα όσον αφορά το κράτος δικαίου σε χρηματοδοτικά μέσα όπως ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)· εκφράζει τη λύπη του για την αποδέσμευση ενωσιακών κονδυλίων στην ουγγρική κυβέρνηση παρά τα συνεχιζόμενα ελλείμματα όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και τα πλαίσια καταπολέμησης της διαφθοράς· συνιστά να ανασταλούν οι εκταμιεύσεις έως ότου εκπληρωθούν όλοι οι δείκτες αναφοράς για το κράτος δικαίου· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα ενωσιακά κονδύλια φθάνουν στον ουγγρικό πληθυσμό, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών άμεσης και έμμεσης χρηματοδότησης για δικαιούχους ανεξάρτητους από την ουγγρική κυβέρνηση, και ότι διατηρείται στο ακέραιο ο αντίκτυπος των ληφθέντων μέτρων·

74. επικρίνει το Συμβούλιο διότι δεν έχει αναλάβει δράση για να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τις εν εξελίξει διαδικασίες του άρθρου 7 ΣΕΕ, γεγονός που αποδυναμώνει την αξιοπιστία της ΕΕ όσον αφορά την προάσπιση του κράτους δικαίου· παροτρύνει το

Συμβούλιο να προχωρήσει με τα επόμενα βήματα που βρίσκονται σε εκκρεμότητα στη διαδικασία του άρθρου 7 ΣΕΕ σε σχέση με την Ουγγαρία, δεδομένων των συνεχιζόμενων παραβιάσεων όσον αφορά τη ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και την κοινωνία των πολιτών, οι οποίες απαιτούν άμεση και αποφασιστική δράση· συνιστά στο Συμβούλιο να διασφαλίσει ότι θα πραγματοποιούνται ακροάσεις τουλάχιστον μία φορά ανά προεδρία στο πλαίσιο εν εξελίξει διαδικασιών του άρθρου 7 ΣΕΕ, και να εξετάσει επίσης τις νέες εξελίξεις που επηρεάζουν το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία και τα θεμελιώδη δικαιώματα· τονίζει ότι δεν απαιτείται ομοφωνία στο Συμβούλιο για να διαπιστωθεί η ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης των αξιών της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ ή για να διατυπωθούν συγκεκριμένες συστάσεις προς τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και να οριστούν προθεσμίες για την υλοποίηση των εν λόγω συστάσεων· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Συμβούλιο να προβεί σε αυτές τις ενέργειες, υπογραμμίζοντας ότι κάθε περαιτέρω καθυστέρηση θα ισοδυναμούσε με παραβίαση της αρχής του κράτους δικαίου από το ίδιο το Συμβούλιο· επιμένει ότι το Κοινοβούλιο θα πρέπει να έχει πιο ενεργό ρόλο στις διαδικασίες του άρθρου 7 ΣΕΕ, μεταξύ άλλων να μπορεί να υποβάλει αιτιολογημένες προτάσεις στο Συμβούλιο, να παρίσταται στις ακροάσεις του Συμβουλίου και να ενημερώνεται πλήρως σε κάθε στάδιο της διαδικασίας·

75. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στην εργαλειοθήκη για το κράτος δικαίου περιλαμβάνονται προληπτικά εργαλεία, όπως ο ετήσιος κύκλος για το κράτος δικαίου, ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, η ενωσιακή χρηματοδότηση για τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, τα δικαστικά δίκτυα, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και τα ορόσημα για το κράτος δικαίου στον ΜΑΑ· επιμένει ότι πρέπει να εδραιωθεί στενότερη σύνδεση μεταξύ των πορισμάτων της έκθεσης του 2024 για το κράτος δικαίου και της κατανομής της χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της Ένωσης, με γνώμονα την εκπλήρωση οροσήμων, ώστε να διασφαλιστεί ότι η παροχή ενωσιακών κονδυλίων συναρτάται με την επίτευξη των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει περαιτέρω μια άμεση σύνδεση μεταξύ προληπτικών μέσων και μέσων αντίδρασης και, κατά συνέπεια, με βάση τα πορίσματα των ετήσιων εκθέσεων για το κράτος δικαίου, να κινήσει άμεσα και με συντονισμένο τρόπο διαδικασίες επί παραβάσει, να καθορίσει περαιτέρω βήματα για την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7 ΣΕΕ και να εφαρμόσει τον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου και τους οριζόντιους αναγκαίους πρόσφοροι όρους που σχετίζονται με τον Χάρτη, καθώς και τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού περί κοινών διατάξεων· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει και να υποβάλει έκθεση σχετικά με τους δυνητικούς κινδύνους για τον προϋπολογισμό της Ένωσης που ενέχουν οι αδυναμίες των καθεστώτων για το κράτος δικαίου στις ετήσιες

εκθέσεις για το κράτος δικαίου, αρχής γενομένης από την έκθεση του 2025· υπογραμμίζει ότι τόσο η ενεργοποίηση των μέσων αντίδρασης όσο και η περάτωση των σχετικών διαδικασιών πρέπει να βασίζονται στο αντικειμενικό κριτήριο της συμμόρφωσης με το κράτος δικαίου και με το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, όπως ερμηνεύονται από τα διεθνή δικαστήρια·

76. καλεί την Επιτροπή να προσφεύγει συστηματικά σε συνοπτικές διαδικασίες και αιτήσεις λήψης προσωρινών μέτρων ενώπιον του ΔΕΕ σε διαδικασίες επί παραβάσει· καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει την πολιτική της, η οποία περιγράφεται στην ανακοίνωσή της του 2022 για την επιβολή του δικαίου της ΕΕ[1] και η οποία συνίσταται στη μη χρησιμοποίηση διαδικασιών επί παραβάσει για «ατομική» έννομη προστασία, καθώς η πολιτική αυτή έχει οδηγήσει σε σοβαρή στέρηση των δικαιωμάτων των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ, ιδίως όταν οι κυβερνήσεις τους αρνούνται να συμμορφωθούν με το ενωσιακό δίκαιο ή τις αποφάσεις του ΔΕΕ, και δεδομένου ότι οι περισσότερες από τις υποθέσεις αυτές δεν είναι μόνον ατομικές αλλά αφορούν στρατηγικά και θεμελιώδη ζητήματα· ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλλει ετησίως έκθεση σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των εργαλείων που χρησιμοποιούνται κατά των παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη·

77. υπογραμμίζει ότι απαιτείται μια ακόμη πιο ολοκληρωμένη εργαλειοθήκη που θα διασφαλίζει τη συμμόρφωση, πέραν της δημοσιονομικής της διάστασης, με τις αξίες της ΕΕ να αντικατοπτρίζονται σε όλο το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μέσων, προκειμένου να αποφευχθεί η οπισθοδρόμηση· παροτρύνει την Επιτροπή να εντοπίσει τα κενά και να παρουσιάσει σχετικές προτάσεις για τη διεύρυνση του πεδίου που καλύπτει η εν λόγω εργαλειοθήκη· υποστηρίζει την ισχυρότερη εφαρμογή του κανονισμού για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου, με οριζόντια αιρεσιμότητα στα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ· εμμένει στη θέση του ότι τα δεσμευμένα ενωσιακά κονδύλια θα πρέπει να αποδεσμεύονται μόνο μετά την πλήρη εφαρμογή ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων και την επαληθεύσιμη επίτευξη της συμμόρφωσης με το κράτος δικαίου στην πράξη· τονίζει την ανάγκη για συνέπεια και διαφάνεια κατά την εφαρμογή της εργαλειοθήκης για την προστασία των αξιών της Ένωσης, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη πολιτικές παράμετροι και με βάση τη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων για την ενεργοποίηση μέσων αντίδρασης· υπογραμμίζει ότι η αιρεσιμότητα θα πρέπει να ισχύει εξίσου για τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση την ΕΕ χώρες· επιμένει ότι είναι σημαντικός ο ρόλος του Κοινοβουλίου στην εποπτεία της χρήσης των εν λόγω εργαλείων· παροτρύνει την Επιτροπή να διενεργεί συστηματικούς ελέγχους της

---

[1] Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2022, με τίτλο «Επιβολή του δικαίου της ΕΕ για μια Ευρώπη που παράγει αποτελέσματα» (COM(2022)0518).

κατανομής των ενωσιακών κονδυλίων προκειμένου να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων, η εργαλειοποίηση για πολιτικούς σκοπούς ή η αδιαφάνεια στην κατανομή των κονδυλίων σε εθνικό επίπεδο·

78. επιμένει ότι πρέπει να θεσπιστεί ένα μέσο βασισμένο στις επιδόσεις στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) ώστε να ενισχυθεί η ευθυγράμμιση μεταξύ της διάθεσης ενωσιακών κονδυλίων και του σεβασμού των αξιών της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, όπως η δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου· ζητεί το μελλοντικό ΠΔΠ να περιλαμβάνει ισχυρές διασφαλίσεις για το κράτος δικαίου που θα ισχύουν για όλα τα ενωσιακά κονδύλια·

79. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η αναστολή παροχής ενωσιακών κονδυλίων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά ως μέσο πίεσης κατά της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών για την επίτευξη πολιτικών στόχων· υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου διασφαλίζει ότι οι τελικοί αποδέκτες δεν θα πρέπει να στερούνται την πρόσβαση σε ενωσιακά κονδύλια σε περίπτωση που επιβληθούν κυρώσεις στην κυβέρνησή τους· ζητεί να θεσπιστεί «έξυπνη αιρεσιμότητα» που θα επιτρέπει να παρακάμπτονται οι εθνικές κυβερνήσεις που υπονομεύουν το κράτος δικαίου και τα αποδεσμευμένα ενωσιακά κονδύλια να διατίθενται απευθείας στις τοπικές και περιφερειακές αρχές και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και επιχειρήσεις που συμμορφώνονται με το δίκαιο της ΕΕ, και να απλουστευθεί η ανακατανομή των κονδυλίων που προορίζονται για το εν λόγω κράτος μέλος σε άλλα προγράμματα της ΕΕ· ζητεί να θεσπιστεί ένα διαφανές σύστημα που θα επιτρέπει στις τοπικές αρχές να ζητούν ενωσιακή χρηματοδότηση όταν οι εθνικές κυβερνήσεις μπλοκάρουν την παροχή ενωσιακών κονδυλίων ή τα χρησιμοποιούν καταχρηστικά· τονίζει ότι είναι σημαντικό να εφαρμόζονται αυστηρά οι μηχανισμοί αιρεσιμότητας, όπως προβλέπονται στον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας και στη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια με διαφανή τρόπο·

Σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων

80. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η διάκριση των εξουσιών και να διαφυλάσσεται ένα σταθερό θεσμικό πλαίσιο σε κάθε κράτος μέλος· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τυχόν συνταγματικές ή νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που θίγουν τη διάκριση των εξουσιών συμμορφώνονται πλήρως με τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ και τις ενωσιακές νομικές αρχές·

81. καλεί τα κράτη μέλη να απόσχουν από την υπερβολική χρήση εσπευσμένων διαδικασιών που παρακάμπτουν τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων του κοινοβουλευτικού ελέγχου ή των

έκτακτων εξουσιών, καθώς επηρεάζουν αρνητικά τη σταθερότητα και την ποιότητα του νομοθετικού έργου και της δημοκρατίας· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν διαφανείς νομοθετικές διαδικασίες κατόπιν συστηματικής και δημόσιας διαβούλευσης με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και συμβουλευτικούς φορείς·

82. ενθαρρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια να δημοσιεύουν δημόσια προσβάσιμες εκτιμήσεις επιπτώσεων και πορίσματα διαβούλευσης για κάθε σημαντική νομοθετική πρόταση·

83. υπογραμμίζει τη σύσταση της Επιτροπής της Βενετίας σύμφωνα με την οποία οι καταγγελίες και οι προσφυγές σε περίπτωση εκλογικών παρατυπιών, ιδίως όσον αφορά την αγορά ψήφων, τη νοθεία και την εσφαλμένη καταμέτρηση των ψήφων, πρέπει να παρακολουθούνται αποτελεσματικά· υπενθυμίζει τη σημασία της ενωσιακής νομοθεσίας που έχει εγκριθεί σχετικά, και συγκεκριμένα της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες, της πράξης για τις ψηφιακές αγορές[1], της πράξης για την τεχνητή νοημοσύνη[2], του κανονισμού (ΕΕ) 2024/900 σχετικά με τη διαφάνεια και τη στόχευση της πολιτικής διαφημιστικής προβολής[3] και του ευρωπαϊκού κανονισμού για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως τις εν λόγω πράξεις και να παράσχουν επαρκείς δημόσιους πόρους για τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτές·

84. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την ανεξαρτησία των εθνικών εποπτικών φορέων προκειμένου να διασφαλίζονται η διάθεση πόρων και η ελευθερία από πολιτικές παρεμβάσεις· τονίζει τη σημασία που έχουν η κοινωνία των πολιτών και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την προώθηση της λογοδοσίας και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων·

---

1 Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα και για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2019/1937 και (ΕΕ) 2020/1828 (Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές) (ΕΕ L 265 της 12.10.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

2 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη) (ΕΕ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

3 Κανονισμός (ΕΕ) 2024/900 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024, σχετικά με τη διαφάνεια και τη στόχευση της πολιτικής διαφημιστικής προβολής (ΕΕ L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

85. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την άνοδο του εξτρεμισμού και τις διαβρωτικές επιπτώσεις του στους δημοκρατικούς κανόνες και στο κράτος δικαίου σε αρκετά κράτη μέλη· σημειώνει με ανησυχία ότι οι εξτρεμιστικές ομάδες θέτουν ενεργά στο στόχαστρο μειονότητες και συμβάλλουν στη δημιουργία κλίματος φόβου, διακρίσεων και πόλωσης· καλεί την Επιτροπή να προσδιορίσει ρητά τις ομάδες αυτές ως απειλή για τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής ανεξαρτησίας και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης, στην ετήσια έκθεσή της για το κράτος δικαίου· καλεί τα κράτη μέλη να αναλάβουν αποφασιστική δράση για την αντιμετώπιση της επιρροής τους μέσω ισχυρών νομικών πλαισίων, εκπαίδευσης που προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και στήριξης των ΟΚΠ που αντιμάχονται τον εξτρεμισμό· ζητεί συντονισμένη δράση της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτής της απειλής, μεταξύ άλλων μέσω της εκπαίδευσης, προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης και, όπου απαιτείται, νομικών μέτρων·

86. εκφράζει την ανησυχία του για αναφορές περιστατικών σύμφωνα με τις οποίες κυβερνήσεις κρατών μελών έχουν χρησιμοποιήσει τεχνολογίες παρακολούθησης κατά δημοσιογράφων, ακτιβιστών, προσωπικοτήτων της αντιπολίτευσης και μελών του προσωπικού των θεσμικών οργάνων της ΕΕ· υπενθυμίζει ότι η χρήση κατασκοπευτικού λογισμικού πρέπει να είναι αυστηρά αναλογική και αναγκαία και παροτρύνει την Επιτροπή να υποβάλει σχέδιο μέτρων για την πρόληψη της κατάχρησής του χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αξιοποιώντας πλήρως όλα τα διαθέσιμα νομοθετικά μέσα που προβλέπονται από τις Συνθήκες, όπως συνιστά η επιτροπή PEGA·

87. σημειώνει με ανησυχία την αυξανόμενη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης για σκοπούς που συνδέονται με την εθνική ασφάλεια και την επιβολή του νόμου σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, τονίζοντας τους κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες[1]· υπενθυμίζει την ανάγκη να εξασφαλιστούν ισχυρές διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων όταν τα κράτη μέλη ή οι εθνικές αρχές χρησιμοποιούν λογισμικό παρακολούθησης· ζητεί να ενισχυθεί η νομοθεσία της ΕΕ για την πρόληψη της μαζικής παρακολούθησης και των διακρίσεων·

88. εκφράζει την ανησυχία του για τις εξωτερικές παρεμβάσεις στα κράτη μέλη και στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, συμπεριλαμβανομένων της χειραγώγησης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της παραπληροφόρησης από δυνάμεις τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης με σκοπό τη χειραγώγηση της κοινής γνώμης και τη

---

[1] Ευρωπόλ, «AI and policing – The benefits and challenges of artificial intelligence for law enforcement» (ΤΝ και αστυνόμευση – Τα οφέλη και οι προκλήσεις της τεχνητής νοημοσύνης για την επιβολή του νόμου), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024.

στρέβλωση του δημοκρατικού διαλόγου· τονίζει τη σημασία που έχουν η διαφάνεια όσον αφορά τους αλγόριθμους των πλατφορμών, οι ανεξάρτητοι έλεγχοι και οι ισχυροί μηχανισμοί ελέγχου γεγονότων για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και τη διασφάλιση της δημοκρατίας· καλεί τις μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου για να παρέχουν στήριξη σε έρευνες σχετικά με παράνομες διαδικτυακές δραστηριότητες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παρακολουθούν το θέμα αυτό και να εφαρμόσουν ταχέως την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και την πράξη για τις ψηφιακές αγορές, ιδίως όσον αφορά τις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει ενισχυμένο έλεγχο όσον αφορά την παραπληροφόρηση στις επιγραμμικές πλατφόρμες στον πυλώνα 3 (Πολυφωνία και ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) της έκθεσής της για το κράτος δικαίου·

89. τονίζει τη σημασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας ως αναπόσπαστης πτυχής του κράτους δικαίου, και παροτρύνει τα κράτη μέλη να προστατεύουν τα πανεπιστήμια από πολιτικές παρεμβάσεις και να διασφαλίσουν τη θεσμική αυτονομία· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προωθήσουν μια νοοτροπία σε σχέση με το κράτος δικαίου μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης, πρωτοβουλιών προβολής και δράσεων για την προώθηση των δημοκρατικών αξιών και αρχών·

90. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο συμμετοχής σε διαδικασία η οποία θα εστιάζει στη βελτίωση των διοικητικών διαδικασιών και πρακτικών που έχουν αντίκτυπο στη λειτουργία βασικών δημοκρατικών διεργασιών και την άσκηση ελέγχων και εξισορροπήσεων σύμφωνα με τις καθιερωμένες, κοινές αρχές της ΕΕ·

Οριζόντιες συστάσεις

91. αναγνωρίζει την έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου ως βασικό προληπτικό εργαλείο για την παρακολούθηση της κατάστασης του κράτους δικαίου σε ολόκληρη την ΕΕ, τη διευκόλυνση του διαλόγου μεταξύ των κρατών μελών και την καθοδήγηση μεταρρυθμίσεων σε τομείς όπως η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, η καταπολέμηση της διαφθοράς, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και άλλα συστήματα ελέγχων και εξισορροπήσεων·

92. αναγνωρίζει ότι η έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου έχει καταστεί πιο ολοκληρωμένη από τη θέσπισή της το 2020· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι ουσιώδη στοιχεία από το ψήφισμα του Κοινοβουλίου του 2016 δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί και ότι η Επιτροπή δεν έχει ανταποκριθεί πλήρως στις συστάσεις που έχει διατυπώσει το Κοινοβούλιο στα προηγούμενα ψηφίσματά του· θεωρεί ότι οι συστάσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν και τις επαναλαμβάνει· ζητεί να συμπεριληφθούν στην ετήσια έκθεση σημαντικά στοιχεία από τον κατάλογο κριτηρίων ελέγχου για το

κράτος δικαίου της Επιτροπής της Βενετίας, τα οποία λείπουν, όπως η πρόληψη της κατάχρησης εξουσίας, η ισονομία και η απαγόρευση των διακρίσεων· επαναλαμβάνει τη θέση του ότι η έκθεση θα πρέπει να καλύπτει το πλήρες πεδίο των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ, καθώς αυτές δεν μπορούν να εξεταστούν μεμονωμένα· ζητεί από την Επιτροπή να διερευνήσει το ενδεχόμενο δημοσίευσης, σχεδόν ταυτόχρονα, όλων των εκθέσεων που σχετίζονται με το κράτος δικαίου ή τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως οι ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τη συμμόρφωση με τον Χάρτη ή η έκθεση του FRA, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ταυτόχρονη διεξαγωγή ολοκληρωμένου διαλόγου σχετικά με τα ζητήματα αυτά· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά τις αυξανόμενες απειλές παραπληροφόρησης, προπαγάνδας και χειραγώγησης των πληροφοριών που έχουν ως στόχο την ευρωπαϊκή δημοκρατία, δεν έχει ακόμη εξεταστεί παρόμοια πρακτική αξιολόγησης από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών, προς υποστήριξη των προσπαθειών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ·

93. καλεί την Επιτροπή να διευρύνει το πεδίο που καλύπτει η έκθεση το επόμενο έτος· επιμένει ότι η έκθεση της Επιτροπής του 2025 για το κράτος δικαίου πρέπει να καλύπτει ολόκληρο το πεδίο του άρθρου 2 ΣΕΕ και να περιλαμβάνει ευρύτερους δείκτες, όπως η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, τα θεμελιώδη δικαιώματα, η ακαδημαϊκή και καλλιτεχνική ελευθερία, η ισότητα των φύλων, η προστασία των μειονοτήτων και των ευάλωτων ομάδων, ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου, οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές και η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, προκειμένου να παρέχεται πληρέστερη εικόνα των προτύπων για το κράτος δικαίου σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες·

94. καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύσει τα κριτήρια που χρησιμοποιεί για την επιλογή πληροφοριών από την κοινωνία των πολιτών, διεθνείς φορείς, εθνικές αρχές και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διαδικασία υποβολής εκθέσεων για το κράτος δικαίου· επαναλαμβάνει το αίτημά του προς την Επιτροπή να καλέσει τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων να παράσχει μεθοδολογικές συμβουλές και να διεξαγάγει συγκριτική έρευνα, ώστε να προστεθούν λεπτομέρειες σε βασικούς τομείς της ετήσιας έκθεσης, δεδομένης της άρρηκτης σχέσης μεταξύ θεμελιωδών δικαιωμάτων και κράτους δικαίου·

95. ενθαρρύνει την Επιτροπή να χρησιμοποιεί σαφέστερη διατύπωση και διαφανείς κανόνες αξιολόγησης κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις αξίες που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να κάνει σαφή διάκριση μεταξύ συστημικών και μεμονωμένων παραβιάσεων του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη, να αποφύγει τον κίνδυνο υποβάθμισης των σοβαρότερων παραβιάσεων του κράτους δικαίου και να καταστήσει σαφές ότι, όταν παραβιάζονται συστηματικά,

εσκεμμένα και σοβαρά οι αξίες του άρθρου 2 ΣΕΕ για ένα χρονικό διάστημα, τα κράτη μέλη ενδέχεται να μην πληρούν όλα τα κριτήρια βάσει των οποίων ορίζεται μια δημοκρατία· επισημαίνει ότι οι συστάσεις θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τα αρνητικά πορίσματα της έκθεσης και να είναι λεπτομερέστερες· πιστεύει ότι η αξιολόγηση της εκπλήρωσης προηγούμενων συστάσεων θα πρέπει να είναι ακριβέστερη και να συνδέεται περισσότερο με ποιοτικούς δείκτες, όχι μόνο βάσει νομοθετικών αλλαγών, αλλά και βάσει πραγματικών και ανεξάρτητων στοιχείων για την εφαρμογή τους στην πράξη· καλεί την Επιτροπή να πραγματοποιήσει επιτόπιες επισκέψεις και να παράσχει αξιολογήσεις βάσει συγκεκριμένων και ανεξάρτητων στοιχείων για την εφαρμογή στην πράξη·

96. προειδοποιεί ότι η μη σύνδεση της παρακολούθησης με πραγματικές συνέπειες ενέχει τον κίνδυνο να υποβαθμιστεί η σημασία της έκθεσης στα κράτη μέλη· ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων, με χρονοδιαγράμματα και μετρήσιμα κριτήρια αναφοράς, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, παραπομπής σε υφιστάμενες γνωμοδοτήσεις διεθνών φορέων (π.χ. της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, ειδικών εισηγητών των Ηνωμένων Εθνών) ή σε σχετικές δικαστικές αποφάσεις (μεταξύ άλλων από το ΕΔΔΑ)· καλεί την Επιτροπή να αναλύσει λεπτομερώς τις πιθανές συνέπειες σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων παραπέμποντας σε ειδικά μέσα από την εργαλειοθήκη, η οποία περιλαμβάνει δημοσιονομικά εργαλεία και αιρεσιμότητα όσον αφορά χρηματοδότηση· πιστεύει ότι ορισμένες παραβιάσεις των αξιών πρέπει να επισύρουν την άμεση λήψη μέτρων επιβολής, ενώ άλλες παραβιάσεις επιτάσσουν την επείγουσα εφαρμογή συστάσεων· παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τις συστάσεις που περιγράφονται σε προηγούμενες εκθέσεις και επαινεί τα κράτη μέλη που όχι μόνο τις έχουν εφαρμόσει αλλά έχουν υπερβεί τα καθιερωμένα πρότυπα·

97. σημειώνει ότι η ημερομηνία δημοσίευσης της ετήσιας έκθεσης για το κράτος δικαίου τον Ιούλιο δεν συμβάλλει στη δημιουργία επαρκούς προβολής και αντιβαίνει στον επιδιωκόμενο σκοπό της έκθεσης για τη διεξαγωγή γνήσιας δημόσιας συζήτησης σχετικά με τα πορίσματά της· καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει την ημερομηνία δημοσίευσης και να καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες για να καταστήσει τα πορίσματά της ευρέως γνωστά σε όλα τα κράτη μέλη·

98. υπενθυμίζει ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται ή δεν λαμβάνονται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ συχνά επηρεάζουν την κατάσταση του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη· ασκεί κριτική για το γεγονός ότι η κατάσταση του κράτους δικαίου στα θεσμικά όργανα ΕΕ παραμένει εκτός του πεδίου που καλύπτει η έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου· ζητεί να συμπεριληφθεί στην έκθεση της Επιτροπής του 2025 για το κράτος δικαίου ένα κεφάλαιο σχετικά με την τήρηση από την ΕΕ των προτύπων για το κράτος δικαίου, με βάση έναν ανεξάρτητο μηχανισμό αξιολόγησης·

99. προτείνει τη δημιουργία ολοκληρωμένου διοργανικού μηχανισμού για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, ο οποίος θα καλύπτει όλες τις αξίες του άρθρου 2 ΣΕΕ και θα περιλαμβάνει όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, ώστε να προωθηθεί η ομοιομορφία· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί πλήρης ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα στη σύνθεση και τη λειτουργία του εν λόγω οργάνου, και να προσαρμοστεί ειδικά η εντολή του με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων όσον αφορά το κράτος δικαίου·

100. πιστεύει ότι θα πρέπει να ενισχυθεί ο διοργανικός διάλογος και η συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά το κράτος δικαίου· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο έχουν μέχρι στιγμής απορρίψει την πρότασή του που αφορά τη σύναψη διοργανικής συμφωνίας για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα· επαναβεβαιώνει τη βούλησή του για επανέναρξη των συνομιλιών σχετικά με τη συμφωνία αυτή· καλεί, εν τω μεταξύ, τα άλλα θεσμικά όργανα να διερευνήσουν τουλάχιστον την περαιτέρω συνεργασία στο πλαίσιο του προτεινόμενου διοργανικού πιλοτικού σχεδίου για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των θεσμικών οργάνων με πρακτικό τρόπο, ιδίως μέσω της ανταλλαγής πρακτικών παρακολούθησης, διαλόγου και συνεδριάσεων· καλεί το Συμβούλιο να καταστήσει πιο συμπεριληπτικό τον διάλογό του για το κράτος δικαίου προσκαλώντας στις συνόδους του εκπροσώπους άλλων θεσμικών οργάνων, όπως η Επιτροπή της Βενετίας, ο Επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και εκπρόσωποι του Κοινοβουλίου· πιστεύει ότι ο διάλογος του Συμβουλίου για το κράτος δικαίου θα πρέπει να γίνει πιο διαδραστικός, με συστηματική παροχή ανατροφοδότησης· καλεί όλα τα κράτη μέλη να καταβάλλουν προσπάθειες με σκοπό τη δέουσα προετοιμασία για τον διάλογο αυτό· τονίζει ότι περισσότερη διαφάνεια θα μπορούσε να ενισχύσει τον διάλογο για το κράτος δικαίου εντός της Ένωσης και συνεπώς καλεί το Συμβούλιο να παράσχει λεπτομερή δημόσια συμπεράσματα· καλεί το Συμβούλιο να συνεργαστεί με τα εθνικά κοινοβούλια για την ενίσχυση της δημοκρατικής εποπτείας της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τα πρότυπα της ΕΕ για το κράτος δικαίου· τονίζει ότι η έκθεση για το κράτος δικαίου θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένη και αντικειμενική, να απευθύνεται στα κράτη μέλη και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να περιλαμβάνει προληπτικά και διορθωτικά μέτρα·

101. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που εγκρίνονται για την αντιμετώπιση κρίσεων (όπως πανδημίες ή απειλές κατά της ασφάλειας) υπόκεινται σε τακτικό κοινοβουλευτικό έλεγχο και έλεγχο νομιμότητας και είναι αυστηρά χρονικά περιορισμένα και αναλογικά·

102. θεωρεί ότι θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και διεθνών οργανισμών όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΑΣΕ και τα Ηνωμένα Έθνη για την προώθηση και την προάσπιση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων·

103. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένα προγράμματα αγωγής του πολίτη που προωθούν την κατανόηση των δημοκρατικών θεσμών, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων μεταξύ των πολιτών όλων των ηλικιών·

104. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει ενσωματώσει πολλά από τα επανειλημμένα αιτήματα του Κοινοβουλίου σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής για το κράτος δικαίου· ζητεί από την Επιτροπή να εκδώσει ανακοίνωση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 στην οποία θα περιγράφονται λεπτομερώς ποια από τα αιτήματα που έχει εγκρίνει το Κοινοβούλιο σε σχέση με τις εκθέσεις της Επιτροπής για το κράτος δικαίου από το 2021 και μετά προτίθεται να εφαρμόσει η Επιτροπή, ποια δεν προτίθεται να εφαρμόσει, και για ποιους λόγους·

105. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διεύρυνση του πεδίου της έκθεσης της Επιτροπής για το κράτος δικαίου ώστε να καλύπτει τις υποψήφιες χώρες, συγκεκριμένα την Αλβανία, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία, γεγονός που ενισχύει το αξίωμα ότι οι θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ πρέπει να γίνονται σεβαστές όχι μόνο από τα σημερινά κράτη μέλη αλλά και από τα μελλοντικά μέλη κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαδικασιών· ενθαρρύνει τη στενή αξιολόγηση του κράτους δικαίου σε όλες τις χώρες που βρίσκονται σε διαδικασία προσχώρησης· ενθαρρύνει την Επιτροπή να παράσχει συγκεκριμένες συστάσεις στις υπό ένταξη χώρες σχετικά με την κατάσταση του κράτους δικαίου και να διασφαλίσει την ευθυγράμμιση με την έκθεση για τη διεύρυνση· αναμένει από την Επιτροπή να συμπεριλάβει όλες τις υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες στην έκθεσής της του 2025 για το κράτος δικαίου·

°

° °

106. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.